19:de årgången.

1889.

ILLUSTRERAD

NISSE-KALENDER

FÖR

1889

STOCKHOLM
TRYCKT HOS GERNANDTS BOKTR.-AKTIEB.
1889

»Alla sätt äro bra — utom det tråkiga.»

Voltaire.

Med posten *

Glade Nisse!

I många år jag Nisse läst,
och jag Europa rundt har rest
med hedersgubben Trögelin,
förstå mig rätt: i fantasi'n.

---

* Nisse har med posten mottagit detta bref och kan ej underlåta att meddela detsamma, såsom prof på, att han har vänliga försänkningar äfven hos det täcka könet.

Hvar vecka med ditt ystra skämt
har du mitt sinne glädtigt stämt,
och numro ett du är och blir
såväl i humor som satir.

För framåtskridandet du stred
alltjemt uti de första led,
och hvar än någon dårskap fans,
du hade spetskulor till hands.

Och sökte någon svärta dej,
du blottade hans konterfej,
och under ferlan qved han då,
med eller utan »klackring» på. —

Du var i politiken varm
och dolde ej rättmätig harm,
när du bland statsmän träffade
en eller annan Boulanger.

Trots tidens realism, du går
dock obesmittad år från år.
Idéens fana högt du bär:
du tolfte Karl vet hålla kär.

Till verldsutställningen du for
och hyllade **La France,** *så stor.*
Det i finess nog räcker till
mot resa bort och — fiska sill.

Sist nu till julen gifver du
oss gratis din kalender ju —
min tacksamhet du derför får.
Lef, Nisse, lef i tusen år!

Elsa.

Bot för sot.

Humoristisk novell i amerikansk stil

af

Jenesaisquoi.

Om det är något, som nu för tiden väl må kunna kallas för att vara »i hvars mans mun», så är det allt »de kritiska tiderna»! Det har blifvit »bevingade ord», som flyga ut öfver land och haf — slå ner öfver allt och ge genljud snart sagdt öfver hela verlden. Både likt och olikt, sant och osant skylles på, förklaras eller försvaras, allt efter omständigheterna, af — »de kritiska tiderna». För det mesta ha de likväl förorsakat förlägenhet, eget nog både der det icke står till att upptäcka någon sådan, och der det aldrig varit annat än förlägenhet. Sällan, eller aldrig, får man derimot höra talas om, att »de kritiska tiderna» haft något godt med sig — det vederfares dem icke ens rättvisan, att de, som s. k. pröfningar annars, väl också riktat erfarenheten, skärpt tankekraften till utomordentliga bemödanden, befrämjat sparsamhet, med ett ord förändrat det der gamla vanliga genom afvecklingar och utvecklingar, som annars, eller »de kritiska tiderna» förutan, kan ske alldeles uteblifvit. Likväl saknas det icke exempel äfven på det området, och det här må nu få gå och gälla för hvad det kan såsom ett ibland dem.

Unge Leo Pard hade kommit tidigt nog ut i verlden. Till att börja med i minuthandel och hade nog också fortgått på den banan, om det icke blifvit kassörska i affären. Men från den dagen och stunden förlorade han allt hvad intresse heter för den verksamheten. Det störde hans trefnad till och med så, att han numera icke kände sig ens fri och oberoende, utan snarare som en till händerna bunden. Och som han icke kunde förlika sig med det tillståndet, sade han utan vidare upp sin plats, fast besluten till att ge sig på kontor och med tiden bli grosshandlare. Likasom alla andra hade han nog med hört talats om »de kritiska tiderna», men som de ingenting ondt gjort honom, om han kommit hem än så sent om nätterna, eller än så tidigt om morgnarna, hade han tagit allt det der för bara tomt prat, icke stort mera värdt än vanligt munväder.

Han blef fördenskull icke litet öfverraskad, när som han nu fick göra deras personliga bekantskap, förmedlad af erfarenheten, att det var snart sagdt alldeles omöjligt att få någon plats, och just för »de kritiska tidernas» skull. Och inför den sannolikheten stod Leo Pard och såg ut som en målad bock.

— Hvad göra...? — frågade han sig sjelf flera gånger om dagen. Besparingar hade han visserligen, men de voro nu och dessvärre en gång för alla deponerade i Berns' salong och flera andra sådana förlustelsebanker. Och der voro de nog säkert placerade, förstås, men ändå så oåtkomliga, som om de kastats in i en förbränningsugn. Som bättre var — åtminstone ser det så ut ibland — hade han imellertid en god portion af tilltagsenhet och sjelfförtroende, och de egenskaperna stimulerade honom till att hädanefter låta presentera sig som ingeniör. Och hvarför icke...? Så, som han var mäktig till att fatta

afvägningar och mätningar, måtte väl han, som handskats med vigter och aln i så många herrans år, vara hemma i allt hvad dertill hörde. Och hur många prof på färdighet i manufakturiel väg hade icke han både visat, aflagt och lagt in... Ej heller till förglömmandes ryktet han hade om sig för att ha »vilda idéer». Flera sådana, som satts i verket, hade till och med ådragit honom allmännare uppmärksamhet.

Och en alldeles ny, fast ändå af helt annat slag än de annars mera vanliga, stod nu som på stapeln och för öfrigt i närmaste sammanhang med den annekterade nya titeln.

Med ledning af en föregångares redan patenterade uppfinning af möbelsulor hade han nämligen kommit på idén att anlägga en fabrik för möbelgaloscher. I prospekten till aktieteckningen framhölls det fabrikatet som en så godt som gifven följd af möbelsulorna och alldeles oumbärligt, synnerligast för en god del klena nutidsmöbler, och äfven annars vid flyttningar och skurningar, då galoscherna hindrade fuktighet att slå sig i bena på stolarna m. m., och så vidare i ryggarna med fara för att den, som satte sig på en sådan sjukstol, kunde få reumatisk värk. Så skulle möbelgaloscherna tjena till att förekomma, att det icke hördes så mycket af, som nu, att möblerna — gingo på utmätningsauktion, eller annars under klubban. På hela den idén fick han imellertid ingenting annat än god motion, och det så, att han slutligen tröttnade på att fullfölja den, i det han kände sig i behof af hvila.

Och det lyckades han få i och med att antaga plats som skrifbiträde hos en advokat.

Utom fördelen att nu få sitta inomhus hela dagen, behöfde han numera icke heller fundera på hvad han

skulle kalla sig för — titlarna flögo nämligen på honom, så att de i ordets hela bemärkelse öfvermannade honom. Än var det »herr kanslisten», än »herr notarien», som oftast äfven »häradshöfdingen», ett stigande i graderna ju äldre han blef på platsen, som kulminerade i att en polsk jude en dag utnämde honom till »justizrath». Men det var en framgång, som hur oskyldig han än var till den, likväl hade omåttlighetens följder med sig, samma verkan med ett ord som, när man tar sig för mycket till bästa af det middagsmål, man blir bjuden på. Ty midt under det han gick och drömde om att med en så lysande titel ha utsigt till att bli revisor i någon enskild bank, väcktes han af advokaten med afsked på »grått papper», för att han sofvit öfver fatalierna i ett mål. Egentligen var det förstås advokaten sjelf, som gjort det, men det var likaså vanligt, att han advocerade bort sina egna målbrott, som att han blåste i syna på biträdet, det som han raderat ut från papperet, han skrifvit galet på. Oskyldig, som Leo Pard var, bar han sitt kors med tålamod — till att börja med åtminstone, eller så länge han hade någonting qvar för att tillfredsställa de lekamliga behofven med.

Men det räckte icke länge, ty inom kort stod han inför den föga inbjudande utsigten till att sakna mat för dagen. Magen knorrade hörbart, och likväl önskade föremålet för protesten, att det skulle bli än ljudeligare, om möjligt så, att det kunde höras in till värdinnan i rummet näst intill. Utan tvifvel skulle hon då komma in och fråga, huru det var med honom, och svaret på det hade han så klart för sig, att det skulle komma till att rendera honom minst en kopp kaffe med dopp till. Men det hördes ingenting af från det hållet, och allt odrägligare kändes hungersnöden, der han låg på soffan och våndades i den.

Plötsligt rusade han upp och stälde sig midt på golfvet med ena handen för den af allt hufvudbry likasom kokande pannan.

Han hade uppenbarligen fått någon god idé — den var till och med rigtigt lysande, det syntes på återskenet af den i ansigtet. Och lät så med på honom, då han gaf luft åt den i orden: att gå och helsa på gumman... Visserligen längesedan han var der — fortsatte han monologen — men nog var han lika välkommen ändå, menade han tro på, och justerade under tiden toaletten. Det vänta vi imellertid icke på, utan gå honom i förväg och tala derunder om, att målet för den gången var en hans icke som värst gamla moster.

Hon var enka efter en jernbärare Hagel och hade en enda dotter. Efter mannens död hade hon slagit sig på lumphandel och icke annat än Leo Pard hört, redde hon sig godt och väl på den företagsamheten. I en lycklig stund kom han nu också till henne — der var nämligen dukadt till att sätta sig till middagsbordet. Och det följde snart sagdt af sig sjelf, att systersonen inbjöds till att deri deltaga och hålla till godo med hvad huset bestod.

— Det var något längesedan du var här, min gosse! — tog mostern till ordet. — Minn's du det ens...? — frågade hon.

— Nej! Det gör jag verkligen icke! — ljög Leo Pard.

— Men så gör jag det desto bättre! — inföll mostern. — Kommer du icke ihåg den der gången, du gick härifrån så uppretad — se'n dess har du icke varit med din fot inom min dörr... Jaja... — tillade hon med en min, som skulle betyda så mycket som så, att det der var nu glömdt för längesedan.

— Jaså, då! Jo! Nu kommer jag ihåg, att det ju

var, för att moster jemt och samt gick på och tröskade om, att jag och kusin Sala — det var dotterns namn — voro så lika hvarandra! Jag hörde ju aldrig talas om annat än det der ett och detsamma, från det jag kom, tills jag gick. Vi må nu vara så lika hvarandra som helst, så rår ju ingendera af oss för det, och hvilken karl i verlden finner sig tillfredsställd af att jemt och samt höra talas om, att han har ett flickansigte...

— Nå! Tag nu icke så illa vid dig igen — jag lofvar, att du skall slippa att höra talas om det der mera... Men lika hvarandra äro ni i alla fall, som ett par...

— Och så börjar moster med detsamma... — afbröt henne Leo Pard. — Men för att nu komma in på något annat, hvar är Sala nu för tiden?

— Ute och gör rätt för sig, naturligtvis! Jag har min sann icke råd till att låta stora menniskan gå här hemma och bara vara tärande i de här kritiska tiderna...

— Så der ja? Kan moster den visan med...?

— Det är min sann ingen visa —, rättade honom mostern, — snarare en allmän klagosång!

— Det håller jag då med om! — instämde Leo Pard. — Åtminstone är det rätta melodien till min erfarenhet. Den är verkligen sorglig nog — för att nu för tiden få en plats, måste man vara fröken...

— Åh, så du pratar — åtminstone gäller det icke om min dotter, för att det är allt som pojke hon fått den plats, hon har!

— Hvad säger moster? — utbrast Leo Pard och tappade koncepterna så, att han spilde innanför västen en sked varm risgrynsvälling, som han sedan satt och gapade efter en lång stund. När han ändtligen fick mål

i mun igen, var det första han frågade, hvem som gjort Sala till pojke.

— Ah? Jag måste skratta — inföll mostern. — Det låter ju på dig, som om flickan blifvit det genom någon kirurgisk åtgärd, men så långt komma de väl aldrig på den vägen. Du förstår väl, att hon bara går och gäller för att vara det — är karlklädd, begriper du väl...

— Nå! Det följer ju af sig sjelf! Men hvad är hon då?

— Ja! Ser du, det ha vi kommit öfverens om att hålla hemligt i det längsta, och hittills har det också lyckats alldeles förträffligt!

— Förfalskning — aldrig annat än förfalskningar! Härvidlag till och med i dubbelt mått...

— Hur så? — frågade mostern i något skarp ton.

— Hvad annat, då hon ju icke allenast går och gäller för att vara af annat kön, än hon är, utan äfven under falskt namn!

— Visserligen! Men ingendera delen för dåliga afsigters skull. Hvad särskildt namnet beträffar, så är jag imellertid så godt som skyldig till att upplysa dig om, att hon tagit ditt — och det har du väl ingenting imot...?

— Beror på hur hon uppför sig, naturligtvis... Icke öfverlastar sig, så att jag får skämmas för det, med mera...

— Du borde blygas, om du säger det på fullt allvar, och är det på skämt, så är det mer än illa valdt!

— Säg icke det, moster! Det är icke alls längesedan jag med egna ögon såg en till mogen ålder kommen qvinna, med anställning i en lysande affär här i staden, så rörd af starka drycker, att hon sluddrade på målet. Och än värre! Vid det tillfället tog hon ner bibeln från bokhyllan och lade som vid edgång fingrarna på den och

bedyrade, att hon den qvällen icke skulle tömma flera glas punsch, än det, hon samtidigt hade i venstra handen. Men ändå höll hon icke löftet! Under tiden satt en hennes väninna i ett hörn af rummet och grät i nästan samma tillstånd... Hvad sägs om det...?*

— Låter otroligt!

— Och likväl är det så visst, som sannt! — bekräftade Leo Pard. — För öfrigt — tillade han — har det ju i tidningarna offentliggjorts uttalanden från Good Templarmöten om, att qvinnorna supa mer än karlarna. Det är långt ifrån min mening — vitsordade han — men hvad jag sjelf sett, kan jag naturligtvis icke betvifla egt rum!

— Åh! Gud bevare oss väl! — utbrast mostern helt fromt. — Det är rent ut sagdt hemskt att höra talas om det! Hade jag en sådan dotter, fick hon icke sätta sin fot inom min dörr förr, än hon lagt bort en synnerligast vårt kön så vanärande last. Men, som bättre är, har hon inget påbrå dertill, ej heller har hon vuxit upp bland så dåliga föredömen i hemmet.

— Det vet jag också mer än väl, — instämde Leo Pard. — Sala är ju en alldeles förträfflig flicka!

— Det erkännandet gläder mig och kommer mig till att glömma, hvad du nyss sade. Och vet du, der hon nu är, vilja de icke för allt i verlden bli af med henne — rättare sagdt, med honom, som det nu är ställdt — ändrade hon sig.

— Jaså! Det är till och med »rättare sagdt» —, upprepade Leo, likasom för sig sjelf, der han satt och såg ner i golfvet — i tankarna uppenbarligen så frånvarande på annat håll, att mostern ville veta, hvad han funderade på...

---

* Osminkad sanning, utan all öfverdrift upptecknad!!!

— Jag? — frågade han och likasom uppvaknande, i det han reste sig. — Åh, just på ingenting! För ögonblicket på hvad det der är för ett bylte, som ligger i soffan...?

— Käre hjertandes! Du vill kanske luta dig en stund på soffan — inföll mostern helt välmenande. — Så gerna! Annars är det bara en del Salas kläder, som vi kommo öfverens om att sälja, när som hon senast var hemma på permission...

— »På permission»...? Hon är väl inte gardist...? frågade Leo Pard och såg mycket storögd ut...

— Nej, för all del — hur kan du sätta det i fråga? Det heter ju så nu på alla håll och kanter, sedan alla husbönder blifvit »chefer»...

— Nå, det var då för väl det! Icke utan, att jag fruktade för, att hon blifvit trumslagare, eller annars gått in vid något af gardenas musikkårer! För att nu återkomma till de der kläderna — fortsatte han — så kan jag stå till tjenst med att realisera dem och det så fördelaktigt som möjligt, vågade han påstå. — Hans värdinna var nämligen specialist i den omsättningen och skulle utan tvifvel för hans skull göra sitt bästa. — Och det var ett förslag, som mostern med största tacksamhet antog, i det hon genast utrymde soffan och bad Leo Pard ta sig en liten middagslur, under det att hon upptecknade kläderna och satte pris på dem. När det var väl gjordt, hade det blifvit så pass mörkt, att Leo Pard tyckte sig till och med kunna taga hela byltet med sig. Och det var då till den grad snält af honom, att mostern icke hört på maken. Och när han gick, fick han så mycket beröm för det, att han icke visste hur fort han skulle komma derifrån för att icke så der påpackad bli föremål för alla närboendes uppmärksamhet.

Egentligen hade han aldrig burit på någon lättare börda. Han mera sväfvade än gick till målet med den, och när han kom hem till sig, såg han så glad ut, som om han stått brudgum den qvällen. Det fattades honom ingenting annat än ljus, så att han fick lof att gå och lägga sig i mörkret. Annars kunde han nog tagit litet närmare reda på innehållet. Men nu måste han uppskjuta det till dagen derpå, då det också blef det första han gjorde. Derpå tog han vägen till Dagens Nyheters annonskontor och läste tidningarna, och så hem igen och iklädde sig en tjenares skepelse, i det han tog på sig en af kusinens anspråkslösare drägter. I den kostymen stod han kort derefter och ringde utanför tamburen till en våning i ett af nutidens större hus på Östermalm. Der bad han få tala vid frun och anmälde sig som sökande till den i dagens nummer af tidningen annonserade platsen.

— Förstföderska, förmodar jag...? Ni ser så ung ut...! — frågade frun.

— »Förstföderska...» — upprepade Leo Pard, och såg dum ut...

— Ja! Vet ni icke hvad det vill säga...? Med andra ord — ni har icke haft barn förut...?

— Gud bevara mig — aldrig i min tid!

— Hur kan ni då här söka ammtjenst...?

— Nej! Jag söker plats som barnpiga! — upplyste Leo Pard.

— Aha! Jag ser — ni har gått galet, det är i andra uppgången till det här huset — tillkännagaf frun, som under tiden tagit till Dagbladet.

Med det beskedet gick Leo Pard efter anvisningen, han fått, och träffade der på både herrn och frun, sysselsatta med att granska en annan närvarande sökandes till platsen betyg...

— Får jag nu också se era betyg! — tilltalade frun Leo Pard.

— Jag har inga sådana! — upplyste han. — Det är första tjensten jag söker, kom från landet först i går afton . . .

— Hvad heter ni då?

— Sala Hagel!

— Det låter ju farligt — till och med absolut dödande! — småskrattade frun.

— Hvarför så, min vän? — tillrättavisade henne mannen, mycket mildt, förstås. — Du gör ju den stackars flickan förlägen! Namnet låter väl förklara sig af, att fadern är soldat, kan jag tro — eller hur, min flicka? — frågade han och vände sig till Leo Pard.

— Ja! Min far är soldat! — bekräftade Leo och gaf med detsamma förespråkaren en tacksam blick.

— Som du hör! — triumferade mannen smått inför hustru sin. — Och för öfrigt — tillade han med dämpad röst — borde väl allra minst du tala på namn, som nyligen sväfvade emellan att låta döpa ett af våra egna barn till Per Omgående eller Per Telefon . . .

Efter det der lilla intermezzot följdes herrn och frun åt in i salen för att bestämma sig för en af de der begge sökandena. I sjelfva verket hade frun redan gjort sitt val och ville nu bara litet närmare skärskåda och öfvertyga sig om arten af sympatierna, mannen lagt i dagen för Sala Hagel. Mannen derimot, som hade läst Terentius och kom ihåg den romerske författarens skarpsinniga omdöme om sin tids qvinnor i uttalandet: »*nolunt ubi velis, ubi nolis cupiunt ultro*», med andra ord: hvad du vill, det äro de icke med om, men hvad du icke vill, det åtrå de framför allt, tog nu fasta på det och handlade i öfverensstämmelse med det så, att han röstade med

hustru sin till förmån för den, som hon föredrog, eller för henne, som först anmält sig till tjensten. Och dermed vann han också sitt syftemål, i det att Leo Pard, eller, som vi hädanefter få lof att kalla honom, Sala Hagel, verkligen blef antagen som barnflicka. Likväl hade det kanske icke lyckats så, som det gjorde, om icke den andra varit hindrad att med detsamma inträda i tjenst. Det var derimot icke händelsen med Sala, som snarare längtade efter det, för att hon var så hungrig. Ej mindre gladde det henne heller, att en gång få ge frun ett uppriktigt och sanningsenligt svar på frågan, om hon ville ha frukost. Det bekräftade hon med ett öppet och ärligt ja! Och att hon åt som en karl följer här af sig sjelf!

På aftonen till den här dagen höll sig mannen inomhus. Och det var någonting så ovanligt, att det hos frun väckte till lif vissa i det hela bara döfvade, eller likasom litet inslumrade morgonmisstankar. Och så godt först som sist ville hon ha dem litet närmare bestämda, och gjorde sig fördenskull ärende med att gå in och fråga huru det var med hennes käre man. — Han mådde icke rigtigt bra, — svarade han.

— Och likväl hörde dig nyss Modesta — det var äldsta dotterns namn — gå och smågnola för dig sjelf! — påminde honom hustrun.

— Ja! Hvad skall man göra i sin ensamhet . . .

— Kors! Tag och hjelp barnen med deras lexor! — ordinerade frun.

— Nej! Vet du, det är allt för prosaiskt — det orkar jag verkligen icke med!

— Såå! Du är alltså poetiskt stämd. — Jaja! det anar allt mig med!

— Jag mår icke bra, hör du!

— Men hvad är det då åt dig...?

— Magen är litet orolig, och...

— Intressant, att få njuta af, att du är hemma just då... Måtte det bara icke urarta till den der norska åkomman, Christiania-kolerin, som det skrifvits så mycket om i tidningarna...

— Nå! Då vet du ju också, att den icke är alls farlig!

— Säg icke det, du! — varnade frun. — Nog råder jag dig till att lurendreja med den — annars får du allt betala tull, för att det hör till magen och kommit utifrån!

Mannen kunde icke låta bli att le åt den vändningen i samtalet. Men mulnade kort derpå och sade helt allvarsamt, att det der icke var att skämta med. Sedan någon tid tillbaka kände han sig icke rätt väl och hade nyss kommit öfverens med sig sjelf om att ändra både diet och lefnadsvanor, afhålla sig från allt hvad festliga samqväm heter och framför allt att vara hemma om qvällarna — hemmet är och förblir ändå det bästa af allt! — tillade han.

— Åtminstone så länge som det bästa, man för tillfället vet, finnes i hemmet, — replikerade hustrun.

— Jag förstår icke alls, hvad du menar...

— Tillsvidare kan det också göra detsamma, — upplyste frun, — förklaringen kommer allt tids nog, fruktar jag! Imellertid gläder mig ditt beslut på det högsta, och sätter du det i verket för min och de dinas skull, så vet jag i sanning icke, hvad jag vill göra för att på allt sätt befrämja det! — tillade hon och lemnade rummet. Hon hade så mycket att bestyra med, ej minst med att inlära den nykomna barnflickan.

Hvad nu hennes Sala Hagel beträffade, så fann hon

sig godt och väl, och bjöd på allt sätt till med att vara till nöjes. Utan bekymmer för hvarken mat eller husrum, och det är i sanning någonting att synnerligast nu för tiden sätta värde på, hade hon likväl andra, som väl tålde att tänka på. Bland annat fick hon icke glömma bort att raka sig minst en gång om dagen. Fördenskull måste hon skynda sig upp i så god tid om morgnarna, att hon hade det undangjordt, innan barnen vaknade, der hon nu låg i barnkammaren. Hon skulle just till med den hyfsningen tidigt på morgonen efter första natten hon legat der i huset, och hade redan hunnit tvåla in sig, då en af pojkarna började låta så illa, att hon fick lof att gå och se om honom. Men när barnet fick syn på det der jemförelsevis främmande och dertill illa tilltvålade ansigtet, så tog det till att skrika ännu värre, så att modern kom inrusande från sängkammaren — lyckligtvis så lagom likväl, att Sala hunnit kasta en shawl öfver axlarna, smussla undan rakdonen och torka bort åtminstone det värsta af tvållöddret.

— Mamma! Mamma! — gallskrek imellertid pojken. — Sala målar till sig, som när pappa rakar sig — jag är så rädd! — klagade han.

Sala ursäktade sig, så godt hon kunde, med att hon höll på att tvätta sig, när gossen vaknade, men tillrättavisades i alla fall och varnades för att skrämma barnen ... — Kom du, min lille vän, skall du få följa med mamma in! — sade frun och tog skrikhalsen med sig. Och det var Sala rätt nöjd med, för att hon fick ta i tu med skäggskördens inbergande, innan de andra barnen vaknade. Men det tycktes som förgjordt med allt hvad hon företog sig den morgonen, och det tydde hon så, som att det bådade allt annat än godt för framtiden der i huset. Just som hon nämligen satte rakknifven till kin-

den, blef hon om igen störd — nu af en i grannskapet öfverdådigt hojtande sotare. Och, seende sig omkring, upptäckte hon också mycket rigtigt en sådan en, sittande på en skorstensstock. Ej nog med det — han lade uppenbarligen an på Sala, gestikulerade och gjorde honnör för henne än med viskan, än med skrapan, och slutligen blef han så förtrolig, att han till och med nickade åt henne. Det fick naturligtvis icke passera, utan hon fällde ner gardin och tände ljus. Låter man en sådan en — resonnerade hon helt sundt — bli så der närgången på afstånd, så kan man allt få sota för det, när som han kommer hit i det ärendet. Sent omsider i ordning, granskade sig Sala med välbehag i spegeln, och kunde icke neka till, att likheten med kusinen, den verkliga Sala Hagel, var i ordets hela bemärkelse förvillande. Och det väckte minnen och gaf anledning till hvarjehanda betraktelser, som hon för tillfället fick lof att afbryta för de nu stundande sysslorna för dagen. Ovan, som hon var, i allt hvad dertill hörde, vankades snubbor och tillrättavisningar snart sagdt stundeligen. Men hon tröstades af herrn i huset, som var mycket vänligt stämd imot henne, och så hade Sala den stora förtjensten, att hon icke svarade med näsvisheter. Som värst tafatt bar hon sig åt med att sköta om familjens yngste pojke. Men så var hon desto bättre på sin plats, när som hon var ute och motionerade barnen i Kungsträdgården. Det gjorde hon »som en hel karl», sade frun om henne. Och det hade hon också de bästa skäl i verlden till att säga. Manad af moderlig omsorg om barnen, brukade nämligen den unga frun öfvertyga sig om, huru de vårdades äfven utomhus, och hade då kommit underfund med, att Sala icke allenast icke hade någon fästman, så pass lös och ledig, att han sökte upp henne under de der promenaderna, utan

äfven, att annars djerfva kurtisörer blefvo så illa afsnästa, att de icke visste, hur fort de skulle komma utom synhåll för en sådan bitvarg till flicka. De upptäckterna hade gjort Sala till en i fruns ögon snart sagdt ovärderlig barnflicka, och gjorde också hvad de kunde till att matmodern öfversåg med bristerna i tjensten i öfrigt. Eget nog skulle imellertid just det, som förmedlat det der fördelaktiga omdömet om och förtroendet till Sala, komma till att ge uppslaget till någonting af alldeles motsatt beskaffenhet. Och det inom kort, då det icke hände sig bättre, än att frun kom till att bli vitne till, huru Sala, och för någon närgångenhets skull, tillrättavisade en ung man, som bodde i huset, med hvad Braun kallat »en fembladig löfkoja», annars örfil benämdt, och den så kraftigt utdelad, att frun stod handfallen, och den, som fick den, låg omkullfallen för den. Den var af så imponerande art, med ett ord sådan »*schwung*» i den, att frun fick lof att taga sin kära Sala i närmare betraktande. Om hon under den granskningen upptäckte något, som förklarade den örfilen, är icke så säkert, som det derimot är, att hon hela eftermiddagen höll till hos Sala i barnkammaren. Och det hade aldrig händt förr. Ej heller hon var lik sig mot annars — hon var till och med underhållande och rätt treflig. Och först inimot att det skulle bäddas åt barnen, gick hon derifrån för att ordna qvällsvarden. Under tiden, och då Sala var som bäst sysselsatt med bäddningen, kom herrn dit in, nalkades henne helt sakta och, innan hon visste ordet af, kysste henne på kinden . . .

— Hvad f—n nu då? — undslapp det Sala, som föll ur sin roll . . .

— Detsamma jag säger! — instämde husbonden och torkade sig helt flat om munnen. — Ni har ju skägg! —

sjöng han ut... Och det var icke väl sagdt, förrän frun visade sig i dörren, och fick med detsamma också situationen klar för sig. Derpå följde nu en scen, som lättare låter tänka sig, än den kan beskrifvas. Sala lär skrattat, i smyg förstås, frun emellanåt till och med gråtit, allt under det att mannen gick fram och tillbaka i rummet och tömde sin vredes skålar öfver allt, hvad från landsbygden hit invandrande barnpigor heter. Resultatet blef naturligtvis, att Sala skulle genast lemna huset. Och det gjorde hon också utan dröjsmål. På väg derifrån mötte hon nere i portgången två sotare. För eget, föll det henne in, att det första, som förargade henne der i huset, var den der sotaren, hon såg från fönstret den morgonen hon skulle till med att raka sig, och nu, när hon gick derifrån, råkade hon ut för två sådana. Den ena af dem var till och med nog djerf att ställa sig midt i vägen för henne, och sedan han aftärdat kamraten, tilltala henne...

— Heter ni icke Sala Hagel? — frågade han.

— Hvad rör det er...? — inväude Sala helt morskt.

— Jag vill bara be om en upplysning — känner ni någon, som heter Leo Pard? — frågade sotaren, icke utan att det klack till i Sala, så att hon nu i helt annan ton svarade, att det var hennes kusin!

— Min med! — inföll sotaren.

— Misstag! — förfäktade Sala.

— Nej då! — försvarade sotaren. — Det är så visst, som sant!...

— Men då skulle ju ni och jag också vara kusiner.

— Rätt så! — instämde sotaren. — Fast du är jag, och jag är du till namnet sedan någon tid! — tillade han och räckte småskrattande svarta handen åt Sala.

— Åh! Skall jag tro mina ögon...? — utbrast

Sala och tog utan vidare sotaren i famn och kysste honom, så att hon fick en god början till ett par misslyckade mustascher jemte pipskägg. På det duggade nu frågor och svar i oändlighet, sotaren lade allt emellanåt handen på Salas ljusa klädning, så att den slutligen såg ut som en påpekad annons, och Sala klappade honom så kraftigt på axeln, att det blef som ett moln af sot omkring dem. Men ändå stodo de der som — förklarade! Slutligen, och på sotarens, eller den verkliga Sala Hagels förslag, enades de om att gå hem till hans mor, enkan Hagel. Och det satte de i verket genast, dels för att der förbereda nattqvarter åt f. d. barnpigan Sala, som var utan tak öfver hufvudet, dels för att göra sig en rolig stund med att uppföra en liten komedi, hvartill planen nu uppgjordes under vägen. Det skulle bli putslustigt nog, menade sotaren tro på, att en gång komma hem till gumman i uniform. Det hade icke händt ännu för att de begge tyckt, att grannarna icke hade någonting att göra med, hvad hennes dotter tagit sig till med. Sannolikt blefve det också både första och sista gången, för att det just i de dagarna blifvit en välbeställd gesäll af förre sotarelärlingen. Och väl mer än så, ty i det sammanhanget talade sotaren om, att han till och med redan var sin egen herre, i det att han komme att ofördröjligen tillträda skorstensfejarebefattningen i Skralköping. Det var likväl något, som gjorde honom stora bekymmer för tillfället. Förordnandet var nämligen utfärdadt i Leo Pards annekterade namn — annorlunda hade platsen icke kunnat sökas — och det kunde nog hjelpas, förstås, »men . . . ä-ä-ändå . . . ba-a-ra . . . på ett sä-ä-ätt» — framstammade murre, som det lät, mycket blygt.

— Ack! Jag förstår dig, älskvärdaste bland kusiner! — utbrast f. d. barnpigan och omfamnade sotaren

om igen midt på gatan, så att der höll på bli folksamling. — Det är min högsta önskan — låt oss redan i qväll träda fram för din mor som förlofvade, — föreslog Sala. Och det var sotaren med om!

— Men hur kom du annars på den vilda idén att ge dig till sotarmurre? — frågade f. d. barnpigan.

— Troligen af samma skäl, som du tog tjenst som barnflicka! — föll svaret.

— Det var för »de kritiska tidernas» skull!

— Alldeles, alldeles! — bekräftade sotaren. — Jag hörde aldrig talas om annat i hemmet. Men det var äfven något annat, som sporrade mig till det! Jag har nämligen alltid lifligt intresserat mig för alla frågor om ett utvidgadt verkningsfält för qvinnan. Och det gjorde allt hvad det kunde, till att jag fick lust att rödja väg och öppna en alldeles ny bana för mitt kön på ett af detsamma hittills oplöjdt område. Ej heller jag har skäl att ångra det — det är icke något smutsigt yrke, sot är icke smuts — man blir bara svart af det, — upplyste sotaren. — Och det vill jag förbehålla mig, när vi bli gifta, att det hos oss bara antages qvinliga elever! — tillade sotaren helt energiskt.

Det lifliga samtalet hade förkortat vägen, så att de snart sagdt icke visste ordet af, förrän de stodo utanför dörren till enkan Hagels lägenhet. Hon kom sjelf och öppnade. Och den, som här förestälde dottern, det vill säga f. d. barnpigan, tog hon imot på det vänligaste — sotaren bad hon derimot helt kort och godt att hålla sig på mattan vid dörren . . .

— Kom in, så får jag tala med dig! — var det första, hon sade till Sala och tog henne med sig in i inre rummet. — Hvad är det der för kånk? — fortsatte hon. — Och du, min skapare! Hvad du ser ut om mun

se'n... Att du inte skäms komma till mig så der illustrerad...

— Nå! Det går väl bort i tvätten, och hvad »kånket» angår, är det min fästman — för öfrigt verkgesällen der jag varit, och en i allo aktningsvärd ung man! — försvarade Sala.

— Som kommer i sådant ärende i sin hvardagsdrägt, utan all aktning för hvarken sig sjelf eller oss... Åh! Jag vill icke ens höra talas om honom...

— Det blef så hastigt beslutadt oss emellan, att han icke hann med att kläda om sig för att gå hit!

— Det var mig en svart baddare till att ha brådtom i »de här kritiska tiderna» — sjöng enkan Hagel ut och fortsatte, lyssnande. — Hvad flissar han nu åt der ute i ensamheten — är han en klok, den der...? Och du går genast ut i köket — befalde hon — och tvättar dig ren i syna, så få vi talas vid vidare sedan!

— Strax, kära moster...

— Hvad för slag? Kallar du mor din för moster... Hör du — jag får min sann lof att se på dig litet närmare — utfor enkan Hagel och gick och tog på sig glasögonen. — Hvar har du till att börja med fått klädningen ifrån, du har på dig? Den var bland kläderna, Leo Pard åtog sig till att sälja... Och så den ser ut se'n, sölad af de svartaste handgripligheter jag i min da'r sett!... Och så skäggig du är — nej! du är aldrig rigtig...

— Men så är jag det! — lät det höra sig, i det att dörren öppnades, och med detsamma kom sotaren inrusande så, att det var nära deran, att han skrämt slag på mor sin, som han utan vidare tog i famn och målade till med smekningar, så att hon blef nästan oigenkänlig. På det följde förklaringar omvexlande med hvarjehanda

glädjeyttringar — der var min sann icke ondt om samtalsämnen! Enkan Hagel rigtigt triumferade, för att hon af hvad som händt, och oaktadt hon sjelf blifvit narrad af det, fått så ymnigt med vatten på den qvarn, hon så ofta satt i gång för likhetens skull de begge kusinerna emellan. Och redan söndagen derpå kungjordes förlofningen mellan Leo Pard och Sala Hagel. Der gick det i allo festligt till — de flesta gästerna voro sotare, men ingen af dem blef på — kulan, fast det rätt betraktadt som oftast hör till yrket. Hvad det beträffar, lät Sala i uppsluppen glädje sin fästman förstå, att alldenstund hon var den, som var hemma i det, så komme allt Leo Pard bli den, som måste dansa efter hennes — pipa . . . Det var icke utan, att fästmannen drog öronen åt sig, men han fann sig, i det han svarade, att han innehade ett godt medel att få henne till att stoppa — pipan i säcken . . .

Två flinka händer.

Två flinka händer syssla
i hemmet dagen lång:
med blommorna de pyssla
på solbelyst balkong,
kanarie och siska
få salladbad så friska,
guldfisken i aqvarium
blir icke glömd, fast stum.

Två flinka händer locka
pianots toner fram,
två flinka händer plocka
med garn och monogram,
två flinka händer sköta
sitt hushåll, hacka, stöta,
två flinka händer reda mat
och lägga den på fat.

Två flinka händer leka
med finhylt liten pilt,
två flinka händer smeka
en älskad gubbe mildt,
när han på knä ses gunga
sitt vif och pilten unga.
Och blickens böner få sitt svar
från ljufva läppars par.

Ja, tvänne flinka händer,
så veka, fina, små,
från det sig solen tänder,
hans lif förljufva så.
Men ses de händer flinka
bestraffande blott vinka,
han trotsar ej — han afbön gör,
han knappast vet hvarför!

V.—ler.

Ett besök vid Cestii pyramid.

Ett Roma-minne af

AXEL AXELSON.

Det var i Rom i solljusa vårdagar för några år sedan. Det var i Maj, och Monte Pincio prålade redan i full sommarskrud, och den ödsliga Campagnan hade äfven hunnit kläda sig i grönt. Och på Corson och på gator och torg hvimlade det af infödingar och af främlingar från alla verldens hörn och kanter, hvilka samtliga tycktes njuta af sin sorgfria tillvaro och i hufvudsak idka den internationela sport som kallas dagdrifveri. Konstnärerna, landsmännen, voro derimot ena flitiga myror, och svårt var det att locka en »Pittore» eller »Scultore» Svedese utom atelierväggarna. Men allt tar ut sin rätt här i verlden, och en vacker dag lockades de en hvar att skaka atelierdammet af sig och i det fria offra en dag åt glädjen och kam-

ratskapet. I tidig morgonstund råkades vi på »Café del Greco», gammal och välkänd konstnärskneipe i närheten af Piazza di Spagna, redan på Thorwaldsens tid.

Det rådgjordes, om huru vi skulle tillbringa vår dag; men innan vi hunnit enas derom, syntes i laget en mera sällsynt gäst, finnen Takanen, och till honom som gammal romare öfverlemnades enhälligt ledningen. Färden stäldes till andra sidan Tibern, till de der qvarteren invid S. Angelo, som just då började bebyggas och som väl vid det här laget hunnit att helt och hållet inkräktas af det moderna byggnadsraseriet i gamla Roma. Utefter Tibern lågo små tarfliga osterior, befolkade till största delen af Romas och Campagnans fattigaste befolkning, och på en sådan hamnade vi.

Takanen var särdeles slängd i de nationella spelen »Boccia» och »Morra», och vi andra deltogo efter bästa förmåga i spelet och lekarna. D:r Julius C., den glade, sympatiske vännen, språkkunnig och girig att inhemta folkspråkets hemligheter, höll mest till hos de kortspelande campagnolerna, hvilka han trakterade med vin och tobak, under det att han i allsköns hemlighet gjorde sina observationer och anteckningar. Dagen gick, och det började redan skymma på, och der blef fråga om att på ett värdigt sätt afsluta vår samvaro.

Det var vännen Takanen, som äfven i det fallet fick råda. Han föreslog oss ett besök vid *Cestii pyramid*, vid främlingarnas tysta hvilostad ute vid Porta S. Paolo.

Förslaget antogs, och vi begåfvo oss i väg. Genom en labyrint af gator, genom den smutsiga Ghetton, der lifvet ter sig i en allt annat än tilltalande gestalt, förbi de ståtliga lemningarna af Marcellusteatern och Floras tempel stäldes färden, och snart voro vi ute på Via Marmorata, som förer till målet för vår färd. Det gamla

Roma försvinner alltmer och mer och de antika grundvalarna få nöja sig med att utgöra grundlag för moderna hyreskaserner.

Och just hit ut, der de tysta främlingarna sofva sin sista sömn, hitåt breder det »moderna» Rom ut sig i oroväckande grad. Härute råder en rastlös flit. Stenhuggarens hammare och mejsel tona i munter takt, och murarena lägga sten vid sten och rada upp byggningar som nog ega mycken liten slägtskap med de gamles byggnadsverk. Vi nalkas målet för vår färd.

Till höger reser sig det sagolika Amphoraberget »Monte Testaccio», och mellan detta och Porta di S. Paolo se vi den hvita, allvarliga mur, som omsluter protestanternas fridfulla kyrkogård. Då vi komma närmare, se vi utanför grafgårdens murar och vid foten af Cestii pyramid några enstaka vårdar, halft öfverväxta af gräs och i skuggan af väldiga pinier och mörka cypresser, och se vi närmare på de halft utplånade inskrifterna, så läsa vi namn, som nog icke behöft ristas på stenens häll för att bevaras åt efterverlden. Här läsa vi på en förfallen sten *Asmus Carstens*, den store danske konstnären, som olycklig och oförstådd vandrade sin väg genom lifvet, men som genom sin lärjunge *Bertel Thorwaldsen* för efterverlden står i oförgätlig glans. Strax invid hvilar den engelske skalden Schelly samt Goethes son. Den gamla grafgården är föröfrigt ovårdad och igenvuxen af högt gräs, och man ser nogsamt, att de, som en gång med kärleksfulla händer här vårdade de sinas grafvar, äfven de för längesedan gått att sofva dödens sömn.

Vi gå några steg tillbaka och ringa på vid grinden till »Campo Santo Nuovo» och blifva insläppta af grafgårdens vaktare.

Det är med en viss bäfvan vi träda in på detta åt

döden och förintelsen helgade rum, men då vi väl hunnit in, se vi snart, att vi icke befinna oss på en af dödens öde gårdar, vi befinna oss i ett minnets och blommornas paradis.

Hvilken doft af rosor, hvilken rikedom af söderns yppiga vegetation träder oss icke här till möte. Terrassformigt, smygande sig upp imot den väldiga Aurelianska stadsmuren, skuggade af jättecypresser och inbäddade i myrten och caprifol ordna sig främlingarnas grafvar i pittoreska grupper och sida vid sida slumra de här, män och qvinnor från syd och nord, från östan och vestan. Af inskrifterna se vi, att de fleste voro konstens och vetenskapens idkare. Med ungdom och hopp kommo de att gästa Roma, och i den eviga stadens heliga jord ha de nu för alltid i döden skaffat sig gästvänskap.

Vi vandra sakta fram mellan grafvarna. Allt är så pyntadt och fint. Grafvar, gamla såväl som de af yngre datum, alla äro de lika väl vårdade, den anspråkslösa stenen i samma prydliga skick som den stolta sarkofagen.

Men det var ju landsmännen besöket gälde, och om vi se oss om, ha vi icke heller svårt att finna dem. En ståtlig vård står strax vid ingången. Det är *N. J. Olsson Blommér*. »Hans sörjande maka reste vården», står der inristadt. Något längre upp reser sig en hög kolonn med porträttbyst. Äfven här är det qvinlig hågkomst och tillgifvenhet, som rest vården. Mannen, som hvilar der, var *Alex. Carlsson*, den skicklige bildhuggaren.

Nära derinvid finna vi *I. N. Byström* begrafven under ett block från sitt kära Carrara. *L. A. Lindholms*, den utmärkta genremålarens, graf är med en halft nedsjunken sten markerad, och längst uppe vid stadsmuren finna vi *Alexander Laureus'* hvilostad.

Hvart vi vända oss se vi bekanta nordiska namn: Digteren *C. Hauch* står det på en liten grafkulle. *Peter Andreas Munch*, *I. Peter Bruun*, *Marie Colban*, *Olao Kellerman* äro för oss alla bekanta namn, och *Johan Bravo* var en gång en omtyckt konsul.

Många »namnlösa» landsmän hvila här äfven. De flesta ha sökt helsan och funnit en graf, men en graf i Romas heliga jord och i en grafgård, som är ett jordiskt paradis.

Tiden för kyrkogårdens stängning var inne, och vi togo ett tyst farväl af slumrarna derute och voro snart inne i det brusande lifvet i Rom igen.

Efter att vistats i Pompeji öfver sommaren gjorde jag på genomresa mot norden ett besök derute på hösten. Der fanns då ytterligare en nyss igenmyllad graf, och på grafkransarnas band läste jag: »*Till vännen Takanen*». Det var vår ciceron från första besöket, som ökat antalet af landsmännens grafvar på den protestantiska kyrkogården vid Cestii pyramid i Rom.

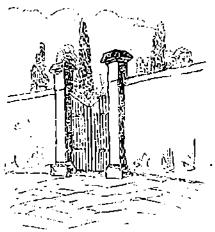

"Österländsk frukt i vesterländska skålar".

De referenter vid Mälarstrand
med barm i låga, med själ i brand,
ha skyndat att pennan hvässa;
ty vise män ifrån österland
ha kommit hit att kongressa.

Två **hederspaschor** *i går jag såg,*
när aftonglöd öfver staden låg,
med fröjd ner till »groven» vika:
de talte »det mesopotamiske sprog»
och tedde sig högst **klassika.**

*De talade kanske om »***le Sup***»,*
om »knattens» verkan så stark och djup
(af grefve Carlo besjungen)
och om sin resa på kronans slup
till Drottningholm, ut till kungen.

De talte kanske . . . men hvad vet jag?
Min kunskap är af det klena slag
i österlandets jargoner! :. .
Hvi ödde jag bort min ungdoms dag?
— Men nu för sen är min ånger!

Tänk, om jag läst **mandschuriska** *blott,*
om **ackadianska** *jag förstått*
och kunskap i **sanskrit** *hyste! . . .*
Då hade jag valt en bättre lott,
och högt på kongressen jag lyste!

På festen på Grand Hôtel i dag,
då kanske, käraste, att det jag
och inte Almkvisten vari',
som sjungt att »ost liknar qvinnan svag
och rosorna på Bichâri».

Då vid »potage à la suédoise»
jag knackat i bordet och höjt mitt glas
och hållit ett tal, ett lyriskt,
på **javanesiska,** *i extas,*
— nej, kanske jag gjort det **syriskt!**

Och kung, och grefve, och Midhat bey
de hade bugat sig då för mej
och bedt att med mej få klinga.
Det skulle ju varit trefligt, säj?
— Men, ack, min lärdom är ringa!

*Gez-**språk** mig en dunkel gåta är,*
*jag **koptiskan** ej på tungan bär*
*och ej **malajiskan** stilig;*
*och aldrig **kilskrift** jag tolka lär,*
om hon är aldrig så »kilig».

Man derför till festen mig förgat!
Men det ger jag tusan, ackurat —
jag går och en biffstek äter!
*— En middag med **sexton rätter mat***
är inte gjord för poeter!

Schwan.

Våra bröder.

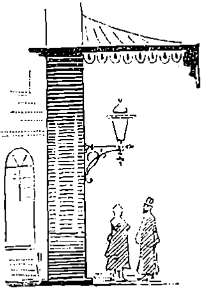

rämlingen — han må ej komma längre bort ifrån, än något af våra grannland — förundrar sig i början icke litet öfver att de svenskar, med hvilka han här kommer i beröring, tilltala hvarandra i andra person singularis, oaktadt de icke kötsligen äro befryndade. Han hör med häpnad, huru den unge mannen hälsar den vördnadsvärde åldringen: »se, god dag *du*, det var länge sedan jag såg *dig!*...», utan att den gamle anser sådant talesätt som bevis på ringaktning.

Den med våra seder oinvigde skall snart få lösning på gåtan. — Han har endast några timmar gästat Stockholm. Middagsstunden är inne och i en krets af nyförvärfvade vänner njuter han af hvad hufvudstadens kulinariska artister kunna åstadkomma i matväg — och det vill ej säga så litet. Middagen afslutas vanligen med kaffe och den oumbärliga »avec'en». Redan nu har den unge mannen, som är dansk och reser i långa banor med korta varor, hunnit förvärfva sig ett halft dussin veritabla svenska »bröder», af den sorten, »som inte gå af för hackor» — det vill säga: inte låta stuka sig i första taget.

Man hoppades, när vi satte tilltalsordet Ni i svang, att detta skulle tillämpas i sin fulla utsträckning. Nej, *ännu* heter det i samtal med öfverordnade: ers excellens, herr generalfälttygmästare, herr kunglig protokollssekreterare o. s. v. till dess man i en lycklig stund vid glasens klang får utbyta besvärliga, generande och långrandiga titlar mot de familjära tilltalsorden »farbror» eller »du», allt med hänsyn till ömsesidigt dopsedelsårtal.

Ett af de svåraste minnesprof man kan bli utsatt för, är, då man i ett större samqväm — t. ex. ett s. k. ordenssällskap, der ett par hundra personer äro församlade — blir uppmanad att dricka brorskål till höger och venster, med kreti och pleti.

— Ursäkta ... mitt namn är Filip Spets, specialist i yllebranschen. Jag önskade gerna att få göra herr Haversons närmare bekantskap. — Tillåter ni? ...

Och nu kommer den vigtiga brorskåls-ceremonien, hvilken utföres med »flätade» armar.

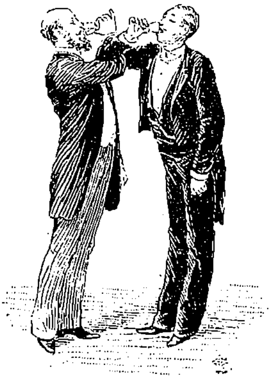

— Det är en utomordentligt stor ära för mig, att få dua en så framstående personlighet, som bror Haverson.

— Åh, du smickrar, *hedersbroder!* Men hur var ditt förnamn...?

— Filip eller rätt och slätt: Fille — i hvardagslag. Här har du mitt kort.

— Tack, bror Fille! Här är mitt dråpliga konterfej i utbyte, Se der. — Låt nu se, att du inte glömmer en *gammal god vän och bror*...

Och så, skulle man tro, är broderskapet stadfästadt för evigt.

* *

Några veckor senare. Herr Haverson sitter i Grand Hôtels »grop», sysselsatt med att studera utländska tidningar, som han inte kan läsa. — Plötsligen stirrar han rakt framför sig, lyfter ögonen mot taket, torkar lorgnetten, trummar med fingrarna på bordet.

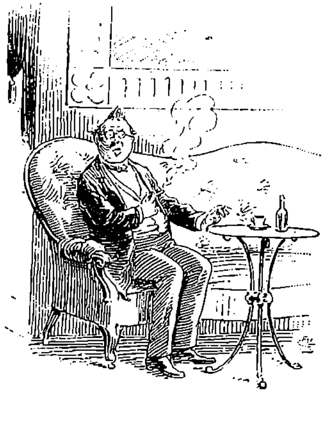

Vid andra sidan sitter i ett »gladt lag» en figur, som han tror sig känna igen. — Denne är icke mindre generad. Han försöker att vara treflig, men kan omöjligt taga sina ögon från mannen i soffan midt imot. Det är »brodern» Spets, i sällskap med ett par affärsvänner.

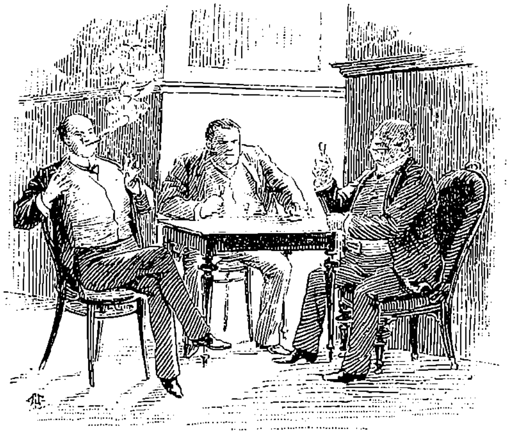

— Hvad sjutton — tänker Spetsen — kan det der vara för en Janne, som sitter der borta och blänger i luften? — Han vinkar till sig en vaktmästare.

— Hvem är den der herrn med brillorna, han som har alla tidningarna i knäet?

Samtidigt har herr Haverson kallat till sig en kyparegarçon-ganymed, hvilken kanske vet »hvad han heter, han som sitter der borta och ser ut som ett frågetecken».

Men de tjenande andarna kunna intet upplysa. Herrar Spets och Haverson äro lika kloka som förut.

Filles tålamod är menskligt. Han närmar sig bordet midt imot, hostar och stammar under bemödande att se fryntlig ut:

— Förlåt... men är det inte? —

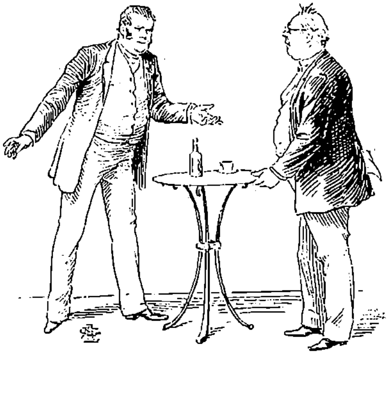

— Jo, det ... det är det visst det! Hm ... och det är, hm ... — Rasande roligt att apropå träffa en bekanting, som man inte sett på många år ... hm! ...

— Många år? ... Rigtigt. — Vi bytte kort. — Jag har ditt i min plånbok. — I lönnrummet.

Han söker. Under tiden snappar Haverson upp utanskriften på ett bref, som ligger öfverst i Filles plånbok. Nu erinrar han sig allt.

— Det var då för besynnerligt, att *bror Spets* inte känner igen mig!

Spets får nu reda på Haversons porträtt med namnteckning.

— Känner jag inte igen dig? *Dig*, min bäste hedersbroder! Hur kan du må nu för tiden, gamle, hederlige Haverson? Låt oss nu vara tillsammans. Kanske du vill presentera mig för dina vänner?

— Hjertans gerna! — säger herr Spets och närmar sig sitt glada sällskap, som redan stämplat sin kamrat

som öfverlöpare. — Här får jag presentera en rigtig kärnpojke af den rätta ullen. Vi ä' gamla vänner och bröder och den ena kan gå i god för den andra.

Presentationen sker, glasen fyllas och efter tredje smutten på »Ayalan» kan herr Haverson lägga två »bröder» till de sju hundra han hade förut.

Fritz A—n.

Forskning.

Efter **sanning** *har jag forskat,*
sökt i lifvets skilda skiften,
sökt bland fattiga och rika,
sökt vid vaggan och vid griften.

Efter **sanning** *har jag forskat,*
sökt ibland de lärdas skrifter,
sökt bland agitatorns svada,
sökt bland hjeltarnas bedrifter!

Sanning föga har jag funnit.
Endast **en** *på forskningsfärden:*
vill du komma fram i tiden,
ljug *då bara inför verlden!*

Esther.

"Samhällets stötter."

— Hvarför var du inte med på Orientalistkongressen?
— Jag kunde ju inte tala så de begrep' mej.
— Äh, du behöfde ju bara sitta stum på din plats.
— Nej, tack! Det har jag fått nog af på riksda'n.

En god termometer

för mannens karaktär är hans paraply. Naturligtvis kan här endast bli fråga om sådant folk, som räknar en dylik pjes till lifvets nödvändigheter.

Den man, som sällan går ut utan sin paraply, är af en mycket försigtig natur. Han företager sig aldrig något, som liknar en spekulation, och han är tämligen säker om att vid sin död kunna lugna sina »kära» anhöriga med en rätt vacker förmögenhet.

Den, som oftast lemnar sin paraply hemma, äfven vid en sådan väderlek, som kommer en menniska att känna fördelen mycket lifligt att hafva tak öfver hufvudet, är vanligen en man som ej sörjer för morgondagen. Han är obekymrad och tanklös, kommer alltid för sent till båten eller tåget; han lemnar porten öppen efter sig om nätterna, när han kommer hem, och är så tankspridd, att han kallar en liten *nyfödd* unge, då ju barnen äro som sötast i mammornas tycke, för en markatta, och detta i närvaro af den lilles egen mor.

Mannen, som jemt förlorar sin paraply, så snart han godt och väl hunnit lägga sig till med en sådan, är en olycklig persedel, som alltid saknar pengar, när han skall betala en revers; hvars skodon spricka sönder första gången han har dem på sig; hvars handskar spricka vid profningen; hvars knappar falla bort när han har som brådast och som alltid kan vara säker om att sakna pengar, utan att ha någon aning om hvart de tagit vägen, när han kommer hem om aftonen. Akta dig, min vän, att låna en sådan menniska pengar!

Mannen, som ständigt är i en pinsam ångest för sin paraplys säkerhet, och hvarje ögonblick gör sig öfvertygad om, att den ej har försvunnit, har en simpel natur, full af lågt misstroende mot alla; spelar han kort med någon, så tänker han endast på att bli bedragen och att sjelf bedraga, och dricker han händelsevis en butelj vin med någon, så sitter han som på nålar af fruktan att ej få brorslotten. Han må vara än så rik, så gif honom dock ej din dotter till hustru, ty han skall hafva större omsorg om sin paraply än om henne.

Mannen, som alltid för sin paraply uppspänd såväl i regn som solsken, synbarligen endast för nöjet att få visa mötande och efter gående menniskor hvilken vacker och präktig apparat han är egare till, är helt enkelt en narr; du kan vänta alla slags underliga och obehagliga streck af honom, och han är till fullo förtjent af de både torra och våta örfilar, som dessa kunna inbringa honom.

Slutligen hafva vi en kategori, innefattande alla de män med paraply, som begagna sig af densamma uppspänd endast i regn- eller snöväder, blott undantagsvis vid brännande solsken. Igenslagen bruka de den i stället för promenadkäpp vid mulen eller ostadig väderlek, för att vara beredda, i fall himmelen plötsligt skulle öppna sina slussar. Eljes hafva de den lugnt stående i paraplystället strax innanför tamburdörren, utan att vidare bekymra sig om densamma. Till detta slag kunna de fleste män hänföras, och hit vågar jag, i all blygsamhet förstås, ock sjelf räkna mig, i hopp att äfven du, käre läsare, gjorde detsamma — om blott du kände mig!

Olle.

Jägarlif.

— Hvarför grinar pojken der?
— Han ä' så rädd för alla jägare.
— Åh, de ä' väl inte så farliga.
— Jo, här om da'n var det en, som sigtade på en hare och sköt ett svin i stället.

Forntidens Orient.

(Enligt bibelns utsago.)

I Babel i judarnas rike, man sagt,
två kungar i forntiden bodde,
som väldiga landsträckor under sig lagt,
och folket allt godt om dem trodde.

Den ene het' Nebukadnezar, och så
den andre han hette Belsazar,
och mäktige voro kungarna två,
ej alls Bernadotter och Vasar.

Men bäst de så styrde med ära och makt
och egde ett oinskränkt välde,
ett rykte lopp ut i den judiska trakt,
att högmod i själarna svälde.

Då vredgades svårligen Israels slägt —
ja missnöjet växte i orten,
och — har man väl hört uppå tusan, så fräckt? —
de kungarna kördes på porten.

På åkern man motade herrskapet ut,
att der ibland fänaden beta,
tills småningom det lärt sig snält veta hut
och aldrig med högmod förtreta.

Tänk, om alla kungar, der högmod man vet,
som dessa stormäktige judar
vardt släppta på åkern, att der gå i bet'
— det vore en syn just för gudar!

Julle Koch.

Inför rätta.

— Ska' det aldrig kunna bli folk af er?

— Nej, gunå's! Hur ä' det med nådig' lagman sjelf? Nådig' lagman har ju heller inga barn?

Huru jag tänkte fånga henne.

Af *Jöns Träbock.*

Jag hade länge på afstånd suckat för henne. Hennes välformade gestalt och koketta gång, hennes tjusande blick och leende mun hade bedårat mina sinnen; jag var helt och hållet i hennes våld, jag drömde om henne under natten och tänkte på henne om dagen. Jag kände, att jag var kär och att jag icke kunde lefva utan henne. Jag måste till hvad pris som helst göra hennes bekantskap.

Dagligen, då jag hade en stund ledig, promenerade jag fram och åter på den plats, der jag var van att möta henne. Våra blickar möttes, hon smålog så ljuft och uppmuntrande. Hon hade alltså märkt min beundran och fann sig icke sårad deraf. Hvad mitt hjerta klappade och min hjerna blef tom!

Tjogtals gånger hade jag användt det gamla bepröfvade knepet, att oförmärkt smyga mig efter henne för att utröna, hvar hon bodde och möjligen hvem hon var. Jag lyckades dock aldrig komma till något resultat, ty hon försvann än i en, än i en annan portgång. Sedan kunde jag posta derutanför i timtal utan att vidare få se en skymt af henne.

Slutligen hade jag efter en sömnlös natt funnit ett sätt, som ovilkorligen skulle förhjelpa mig till den skönas bekantskap.

Jag gick in i en bod och köpte en liten, elegant börs, som jag fylde med slantar. I ett särskildt derför afsedt rum lade jag äfven ett par guldmynt.

Sålunda utrustad begaf jag mig på vanlig tid till den vanliga platsen. Ödet gynnade mig, så att jag icke behöfde vänta mera än ett par minuter. Hon kom och såg, om möjligt, mera älskvärd ut än någonsin. Sedan vi mötts, vände jag om och följde några steg efter henne. Nu gälde det att fånga henne.

Ett par steg bakom henne böjde jag mig ner liksom för att taga upp något från gatan. Derpå skyndade jag fram till hennes sida.

— Min sköna fröken, stammade jag, ni har väl icke . . .

— Min herre, hvad vill ni?

— Ni har väl icke tappat något?

— Tappat — min Gud, hvad ni ser ängslig ut! Hvad skulle det väl vara?

— Den här lilla, söta börsen?

Hon mottog börsen, min börs, som jag nyss köpt, granskade den noga ut- och invändigt, räknade slantarna och yttrade med ett älskvärdt leende:

— Det är verkligen min. Tack, min bästa herre!

Då jag vände mig om för att anträda ett snöpligt återtåg, kände jag tydligt, huru min näsa skrapade mot motsatta husväggen. Så lång hade den blifvit.

Stolthet.

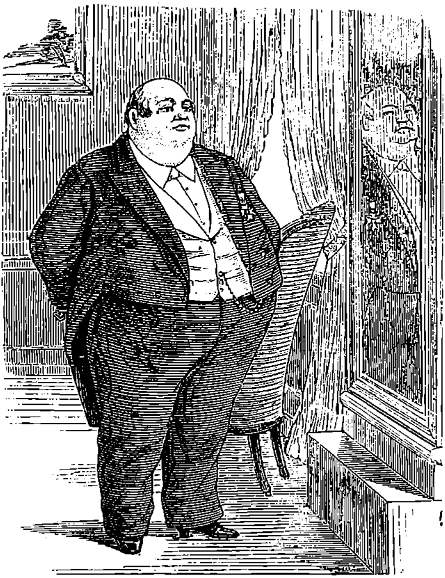

— Jag kan ej neka till, att jag är stolt öfver Vasa-orden. Men det retar mej, att hvar gång jag ser mej i spegeln, ska' en ann' vara lika god.

Min Venus.

Det sägs om antikens Venus:
hon föddes en solig stund
af hafvets fradgande böljskum
i Cypris' signade sund.
— — Jag eger, ock jag, en Venus,
som svurit mig trohet, trots allt,
den danats af hvitaste sjöskum,
den stolta gudinnegestalt . . .

I tobakshandlarens fönster
en dag jag den fagra fann,
— garanteradt äkta sjöskum,
det der slog ju genast an!
Jag prutade. »För en 'femma'»
till slut jag den åtrådda vann;
se'n dess med rörande trohet
ha vi brunnit hett för hvarann.

Hon följt mig snart halfva seklet,
men åldrats vi ha begge två,
hennes *hvita gestalt har mörknat,*
min *mörka lock blifvit grå.*
Vi åldrats och inrökts båda;
men dermed har det ingen nöd,
så länge vi blott bevara,
trots åren, vår ungdoms glöd!

Maro.

I högre kretsar.

— Fröken var väl och såg Coquelin?

— Fick inte för mamma. En republikan, sa hon, fy!...

— Ja, men han talar franska — och det försonar fanken så mycket, min nådiga.

När man tager sig en middagslur.

En sannsaga.

Då man efter råd och lägenhet har ätit sin middag, känner man sig liksom tung och sömnlustig, och, om man kan, hvilar man middag, eller, som det heter, »tar sig en tupplur», medan maten smälter. Detta är en naturlag, ty ingen skapad varelse håller ut med några tankeansträngningar strax på maten. Det är dessutom ohelsosamt, säga doktorerna, som nog förstå den saken. Aldrig ser man t. ex. något snilledrag af en oxe strax efter en bastant middag, och samma erfarenhet har menniskan, bedröfligt nog, också fått göra.

Allt detta var nu orsaken till, att en gammal, hederlig kapitalist, som jag lärde känna, regelbundet hvarje eftermiddag strax på maten tog sig en liten hvila, som i allmänhet räckte en två à tre timmar. Ty folk, som ärft penningar, men sjelfva inga förtjena, äro mycket rädda för att störa kroppens välbefinnande genom att tänka. Hans far hade tänkt och arbetat ihop förmögenheten och skördades i en menniskas halfva lifstid; men sonen föresatte sig att njuta en stilla, lugn och lång lefnad, och derför sof han middag.

Med detta hade han troget fortfarit allt ifrån sin ungdom. I ungdomen bör man lära sig hvad man behöfver för hela lifvet och detta hade han nu gjort. Imellertid, när han nalkades sina femtio, så tyckte han, att han blef så ensam. En gammal tant i grannskapet berättade åtskilligt om, hur hans pigor huserade.

— Kusin kan aldrig tro, hvad kusins pigor ödslar med kusins saker och ting. De ha slägtingar och fästmänner och Gud vet hvad för sällskap, som de hålla rigtiga kaffekalas för.

— Hvar då?

— Hemma hos kusin, förstås, då kusin sofver sin lilla middag!

— Då jag sofver middag?

— Ja visst. Så snart kusin lägger sig till hvila, så går bud som med telegraf kring hela sta'n, och hela sällskapet sitter se'n och skrattar åt kusin, medan det dricker af kusins makalösa kaffe.

— Jaså, de skratta, sa' kusin, de skratta åt mig; men i morgon ska' jag vaka ut dem, jag, i morgon ska' jag vaka!

Den qvinliga kusinen skyndade med denna vigtiga nyhet ut i staden: »jag talte om för honom, jag, rent ut, att hans folk stjäl ögonen ur honom, när han sofver middag, och han lofvade att hålla sig vaken i morgon, då blir det annat af, minsann!» Men olyckan ville, att nyheten om, att mannen icke ämnade sofva middag den dagen, kom ut i hela staden, och således blef ingen samling af *den* dagen.

Med stor möda höll han sig vaken för att öfverraska sin hushållerska och sina pigor; men alla sutto träget vid sitt arbete och rigtigt svettades af ansträngning,

de stackrarna! Resultatet blef, att den der kusinen således lupit med limstången.

— Nå, kusin, hur gick det? Var det ej som jag sa'? frågade hon en tid derefter.

— Nej, det kunde jag inte märka. De sutto och arbetade oafbrutet hela tiden.

— Ja, den dagen, ja! Men det är som jag säger, de stjäla näsan af kusin, då kusin sofver middag; men det är kusins egen skull, hvarför gifter kusin sig inte och gör en hustru lycklig och blir sjelf omhuldad af en öm, kärleksfull maka, utan har legdt folk?

Det var en sak, det der. Och mannen funderade en tid bortåt och sof på saken. Han gjorde visserligen i vanliga fall ingenting annat än åt och sof, men han kunde ändå behöfva sig »ena hjelp», som icke sof — middag. Slutet blef, att han gifte sig med en flicka, som kusin rekommenderade till det bästa. Detta var en samvetspligt; ty flickan var fattig och den beskedliga gumman hade en gång i verlden iklädt sig fadderskap åt den lilla, och var således, derom var hon djupt medveten, skyldig att efter föräldrarnas frånfälle skaffa henne anständig utkomst.

Flickan var nitton och den hederlige mannen femtio år; men tillgifven var hon ändå.

Alltså var han blifven en lycklig äkta man, och medan han sof middag, hade hans älskade Abbanasia — så var hon, till min ruelse, döpt — ögonen öppna. Ett par år förgingo under ostörd lycka, då han en dag fick besök af en ungdomsvän. Denne skrufvade och skrufvade och såg liksom lite' bekymrad ut. Till slut sade han:

— Känner du löjtnant M. — ja, det gör du naturligtvis!

— Jaha, vi bruka ha' honom på våra bjudningar. För öfrigt en ganska treflig karl, som jag tycker.

— Ja, han går ofta hit, mycket ofta, säger man — yttrade vännen, tittande i taket af fruktan, att hans ögon skulle säga mer. — Du har en ung hustru, kära bror! Elaka tungor finnas — och . . .

— Hvafalls! Hvad säger du? Går det historier om *min* Abbanasia!

— Inga historier, precis; men du bör vara uppmärksam ändå, det skadar inte; man bör aldrig utsätta sin nästa för frestelsen.

— Åh, lita på mig — lita på Abbanasia, — sade mannen tröstande; — jag skall ta' reda på saken!

— Hör på, min snälla Abbanasia, — sade mannen dagen derpå till sin hustru, — den här löjtnant M. helsar på emellanåt utan att vara bjuden, säger man.

— Jaså, — inföll hon och rodnade som en pion, — säga de det?

— Du rodnar, tror jag, sade mannen.

— Nå, låt så vara, men i så fall af ledsnad och förargelse öfver att folk ska' vara så nedriga, att de vilja uppväcka misstroende i min mans hjerta; tror du jag bryr mig om alla verldens löjtnanter? Nej, nej, evigt nej! Du, som är min enda skatt, min enda sällhet! Rår jag för, att han kom in här om dagen, då du sof middag, och satt här en stund? Jag tordes inte väcka dig, för då blir du ruskig hela dagen, det har du sjelf sagt, min snälla gubbe, är det inte så? Sedan dess har han inte med sin fot varit inom dessa dörrar, fastän han går förbi och helsar; och inte är det väl något ondt i att han helsar på din hustru heller, det gör han för din skull och inte för min. Han är ju dig varmt tillgifven, han, liksom alla andra, som lärt känna dig.

— Jaså, jag låg och sof middag?

— Ja, det gjorde du, lilla vän, och du sof så godt, att jag tyckte det var synd att väcka dig. En kyss nu, lilla gubben min!

Mannen blef något uppmärksam och höll sig derefter vaken några middagar, men satt i stället bakom en jalousi, för att bevitna löjtnantens fönsterparad. Löjtnanten kom väl och helsade åt hans hustrus fönster, men så vördnadsfullt och främmande, att man tydligen deraf kunde märka, att den unge mannen ej ansåg sig stå högt i gunsten. »Man kan se, bara man nyttjar ögonen». Och så återtog han sin middagssömn.

Himlen beskärde honom slutligen en dotter, och hon växte upp till en blomstrande flicka.

Frun var nu äldre och styrde och stälde som hon ville, utan att i allmänhet besvära sig med att fråga sin herre och man till råds.

Men en dag sade hon: — Malvina är nu tjugo år!

— Ja, så der omkring, sade mannen.

— Och du är sjuttio!

— Ja, så der omkring, tror jag, sade mannen.

— Stackars Malvina, hon behöfver ett stöd, om du skulle falla ifrån.

— Jaha, men derom är ingen fråga; jag kan fortfarande både äta och sofva lika bra som i min ungdom.

— Men menniskans lif är ändå osäkert, min gubbe. Hennes lif är som en skugga, hvilken hastigt flyger öfver ängen, det är en ändlig ting, och Malvina älskar handlanden P.

— Den slyngeln! När friade han?

— Åh, ja, kära du, han kom hit här om dagen, då du sof middag, ty han ville tala med mig, stackars gosse. En qvinna, en mor, förstår du, fattar hjertats

qval och fröjd, åtminstone hos en älskande, bättre än en man och far, i hvars natur det ligger en viss hårdhet och karaktärsstolthet.

— Och hvad sade du då?

— Jo, jag välsignade honom, nämligen jag förutsatte, att du intet hade imot en så präktig, ung man.

— Det är en slyngel, säger jag — men får gå — jag känner dig, Abbanasia, att har någonting med stort besvär och mycken ansträngning lyckats komma in i hufvudet ditt, så ska' det ske, och jag säger hellre frivilligt ja, än att du en vacker dag, utan att spörja mig till, ställer till bröllop medan jag tar mig min lilla middagslur.

Sagdt som sagdt — det blef bröllop, men då fick pappa vara med.

Och lifvets skugga flydde öfver ängen, som Abbanasia sagt. Ännu sof han 2 tusen 1 hundra och 55 middagar, hvilket vill säga: i öfver 6 år fortfor han med att slumra in i sin ländstol, tappa pipan i golfvet, hvaraf han väcktes, stoppa och åter tända den. Dock, en middag vaknade han icke, pipan fick ligga der den fallit — det var hans sista middagssömn.

Och enkan och mågen delade arfvet, medan gubben sof sin middag.

Deraf bör en hvar sig lära,
dagens möda och besvär
utan middagsslummer bära.
Det dock säkrast blir och är!

Petter.

Soppan.

Krumelurer af *Aron.*

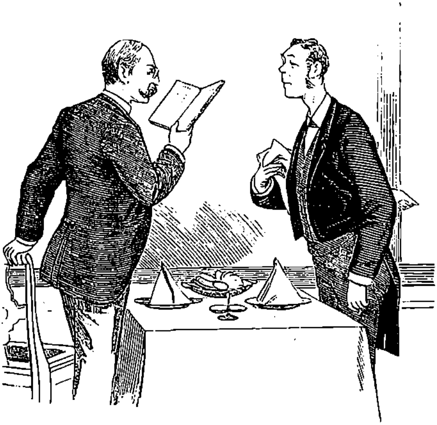

— Kypare! Ge mig Julien-soppa! Men den ska' vara god.

— Kypare! Jag kan inte äta soppan.

— Ska' genast byta om.

— Jag kan ändå inte äta soppan — nej, ta' mej f—n, jag kan!

— Källarmästarn! Gästen derborta ä' omöjlig. Han kan inte äta den andra soppan heller, påstår han.

Källarmästaren. Min herre, ni påstår, att ni inte kan äta denna soppa?

Gästen. Ja, det påstår jag.

Källarmästaren. Hvarför, min herre?

Gästen. Emedan jag — inte fått någon sked.

Studentupploppet i Lund 1793.

En tidsbild, tecknad af

Förf:n till »Förbiskymtande skuggor».

Då under de första åren på 1790-talet den ena underrättelsen efter den andra ingick om huruledes den lägre landtbefolkningen i Frankrike rest sig, fördrifvit sina godsherrar och uppbränt de adliga slotten, började åtskilliga af skånska adeln dra öronen åt sig. I stort antal lemnade de derför sina herregods i inspektorers och fogdars uppsigt och inflyttade sjelfva till städerna Malmö och Lund, der de visste sig vara under närbelägen, samlad militärstyrkas beskärm. Men i den senare af de båda nämda städerna, Lund, mottogs denna högförnäma invasion, jemte thy åtföljande tross af betjening samt svit af en hop yngre »löshästar» inom officerskåren, med blandade känslor af särskildt akademiestaten. Ej blott att prisen å bostäder och lifsförnödenheter fördubblades, herrskapens bördsstolthet och hrr officerares öfversitteri retade dessutom både professorer och studenter. Luften var således tjock af bekymmer för den lekamliga nödtorften samt ovilja öfver den ringaktning, som visades universitetets lärare och lärjungar, då en händelse inträffade, som gjorde, att ovädret på en gång brast löst, och det på ett sätt, som väckte hela landets uppmärksamhet och hvaraf minnet ännu efter nära 100 år ej dödt ut i Skåne.

Tvåhundrade årsdagen af Upsala mötes beslut 1593, då den evangelisk-lutherska läran faststäldes i Sverige, firades d. 8 Mars 1793 öfver hela vårt land och således äfven i Lund. Såsom det höfdes ett dylikt jubileum, anstälde akademiestaten en högtidlig procession till domkyrkan, der gudstjenst hölls och koraler sjöngos af den studerande ungdomen. För att äfven celebrera jubileet på något litet verldsligt sätt, lät rector magnificus illuminera sin våning, och å Helgonabacken afbrändes, på akademiens bekostnad, ett fyrverkeri af Paul German, en på den tiden riksbekant, kringresande »comœdiant», om hvilken närmare här nedan.

Men detta ansågo förnämiteterna ej vara tillräckligt, utan de ville äfven fira festen på *sitt* sätt — med en bal! Då detta blef bekant, uppkom bland äldre och yngre akademici en allmän ovilja. Att fira ett uteslutande religiöst jubileum med ett dansnöje, dertill anstäldt i fastan och innan sorgåret efter konung Gustaf III tilländalupit, ansågs vara minst sagdt oskickligt; men icke desto mindre beslöts balen, och lokal dertill öfvertalades professor Erland Bring att upplåta i sitt hus, der en större sal fanns.

Det var ett par dagar före jubileet som »hjelten» i denna efterföljande berättelse, löjtnant *Holger Morman*, å Dahlby tingsställe sammanträffade och spisade tillsammans med en lagman Hadders, dennes juridiska biträden samt åtskilliga andra. Den beramade balen kom på tal, och på Hadders' fråga, om den studerande ungdomen skulle här få vara med, sade löjtnanten, att »man hade med flit gjort kostnaden för deltagande i balen så dyr för att derifrån utestänga de skabbige studenterne», hvarjemte han tillade: »kommer en student in på balen, blir han utkörd och får arsprygel.» Lagmannen yttrade, att

det kanske ej vore så säkert, att herr löjtnanten sjelf finge dansa vid en fest, som borde firas på annat sätt än med bal; men den manhaftige löjtnanten bekräftade med en svordom, att så skulle ske, trots det försmädliga inhugget af en närvarande ung jurist, som tillade: »kanske solo på torget?»

Det blef också en bedröflig dans.

Redan tidigt på morgonen den 9, dagen efter jubelfesten, var ett rykte ute öfver hela Lund, att löjtnant Morman haft oanständiga och förklenliga utlåtanden om studenterne, och det bekräftades derjemte, att priset på biljetterna till balen för denna afton blifvit förhöjdt enkom för att derifrån utestänga den studerande kåren. Morman hade nämligen ej blott i Dahlby, utan ock hemma i sin bostad i Lund, under öfverläggningen om tillredelserna för balen, förklarat, att, om de studerande understode sig att komma, de — såsom han upprepade — »skulle köras ut och få arsprygel». Dessa utmanande ord gåfvo genljud från hus till hus — som ett vittne sedermera uttryckte sig.

Akademiens rektor — det var den berömde orientalisten *Mathias Norberg*, en af sin samtids ädlaste och mest upphöjda karaktärer samt dertill en lärd med europeiskt rykte — skickade på morgonen bud efter kuratorerne och underrättade dem om att några hygglige officerare besökt honom och yttrat en farhåga, att möjligen någon af deras kamrater om studenterne fällt uttryck, som kunde anses stötande, hvarför de anmodat Norberg att hos ungdomen söka afleda det missnöje, som derigenom torde hafva uppkommit. Norberg öfverlemnade på samma gång tre balbiljetter till hvarje nation (tillsammans 21 biljetter). Det var ett slags försoningsoffer, erbjudet af officerarne, för att besvärja det inbrytande

ovädret. Men de olika landskapens så äldre som yngre medlemmar vägrade med en mun att mottaga biljetterna, under tillkännagifvande, att de ej ämnade bevista en bal, som vore anstäld under fortfarande kungssorg, mot konungens och hertigen-regentens uttryckligen tillkännagifna vilja, på en lördag i fastan och på köpet vid en andelig högtid. Dertill kom väl ock den omständigheten, att man icke ville »dansa på nåder», såsom en magister A. Wickelius sedermera inför rätten förklarade. Sedermera professor N. H. Sjöborg, då magister, var bjuden och redan klädd till balen, men besinnade sig och föredrog att stanna hemma för göromåls skull, »emedan han två dagar derefter skulle på akademien hålla en oration», såsom han föregaf, men sannolikare emedan »någon tillsagt honom, att de studerande ej skulle tycka om att man gick på balen». De biljetter, som lemnats till Vermlands nation, lät kuratorn, Ulrik Åberg, genom sin uppassare återställa till en löjtnant Hauswolff, men uppassaren kom tillbaka med dem och förmälte, att flere officerare varit i Hauswolffs rum, der man spelat kort, men ingen velat vidkännas biljetterna, utan lemnat till svar, att de ej hörde dem till.

Imellertid öppnades balen klockan mellan 6 och 7 på qvällen, efter gifven signal med kanoner, hvilka högtiden till prydnad blifvit anskaffade af officerarne, som voro värdar. Sinnesstämningen bland gästerna, som utgjordes af adelsfolk jemte officerare och några ståndspersoner från staden och nejden, var icke precis den allra angenämaste. Dunkla aningar och halfhögt utsagda antydningar tyngde på sinnena.

Framemot skymningen hade studenterne börjat samla sig i flockar, dels på Lilla torget och dels på Lundagård, der några raketer under de församlades hurrarop upp-

kastades och flere »mekaniska eldar» afbrändes af *Paul German*. Påståendet, att detta var den öfverenskomna signalen till det följande uppträdet, kunde aldrig ledas i bevis. Pedellen Möllerström infann sig med helsning från rektor, att samlingen skulle åtskiljas; men denna helsning hade ingen verkan, och pedellen fick återvända med oförrättadt ärende. Det är att märka, att konsistorium den 30 November året förut, i anledning af några sjelfsvåldiga uppträden, förbjudit studenterne att flere än 5 till antalet vistas på gatan en timme efter solens nedgång. Strax före klockan 8 kom rektor i egen person och sökte i så bevekande ordalag som möjligt att afstyra allt ofog samt förmå ungdomen att gå hvar och en hem till sitt. Man förklarade rektor sin lifliga vördnad och tillgifvenhet, men — alla stannade qvar. Rektor frågade, om anledningen till deras missnöje. Det svarades, att löjtnant Morman (somliga nämnde äfven en löjtnant Delwig) lofvat studenterne arsprygel, och att det ej vore mer än billigt, om han sjelf finge hvad han så gerna unnade andra. I hvad fall som helst skulle löjtnant Morman tvingas att göra afbön. Norberg ansåg detta för hårdt att fordra och för svårt att vinna. Studenterne yrkade ytterligare, att akademievakten och kanonerna, dem de ansågo officerarne ha erhållit för att hindra deras, studenternes, tillträde till balen, skulle aflägsnas från huset, der balen egde rum. Norberg, som genom ett enkom bud lät efterforska, om kanoner verkligen funnos å antydd ort och ställe, försökte åtskilliga invändningar, men lofvade slutligen att genom samtal med någon af balherrarne söka utverka bifall till pjesernas bortförande, hvarefter han, åtföljd af fil. kandidaten *J. Malmberg* och docenten *W. Löfmark* (begge två i fredsstiftande afsigt) samt fyra studenter och ett par vaktkarlar, begaf

sig till professor Brings hus, der, som sagdt, balen pågick. I förstugan träffades två officerare, ryttmästar Petri och löjtnant Schreiber. Den förre förklarade sig gerna vilja lemna kanoner och vakt ifrån sig, om frid och ordning derigenom kunde bibehållas; men den senare frågade förbittrad, hvad studenterne väl ville göra — en fråga, som genom en hotande åtbörd från någon af de rektorn åtföljande studenterne erhöll sitt uttrycksfulla svar. Vakten tågade bort med korsgevären och de två kanonerna. På Lilla torget möttes studenthopen, som helsade Norberg med ett tredubbelt »vivat rector magnificus!», och kanonerna infördes på Lundagård samt inlåstes i akademiebyggnaden. Studenterne tycktes nu gifva sig tillfreds, sedan de fått sin vilja fram. De begärde visserligen ytterligare, när de fingo höra, att åtskilliga balgäster hotat möta våld med våld, att musiken skulle bort från balen, men afstodo från detta yrkande, då rektor invände, att hans myndighet icke sträckte sig så långt. Norberg bjöd dem nu godnatt och gick hem, jemte Löfmark.

Men efter rektors bortgång tågade de församlade studenterne, omkring 100 man starke, ut genom Lundagårdsporten, öfver Lilla torget och förbi Lidbeckska huset, till den afsides liggande gård, der dansen nu var i full gång och der bland andra gäster jemväl professorerne Engelhardt, Tegman och Tengvall voro tillstädes. Antalet närvarande officerare uppgifves till bortåt 40, deribland särskildt namngifne öfverstelöjtnant Carl v. Platen, majorerne Elof Rosenblad, Meck och Falkenberg, ryttmästarne von der Lancken, J. E. Rosenblad och Petri samt löjtnanterne Morman, Delwig, Strussenfeldt och Schreiber.

Klockan var omkring 9, då studenterne hunno fram till ballokalen. De fleste voro väpnade med »pryglar»,

några äfven med sablar (skjutgevär nämnas ej i protokollen). Under rop och buller trängde de upp mot trappan, och några hade redan sökt intränga i balsalen, då filosofie kandidaten *Malmberg* trängde sig mellan väggen på huset och studenterne på trappan, ryckte till sig en sabel i trängseln, utan att veta från hvem (åtminstone sade han under rättegången så) och stälde sig i sjelfva ingången, med ryggen mot ena dörrposten samt foten och sabeln mot den andra, i det han ropade sin afsigt vara att förekomma utbrottet af all slags våldsamhet. Malmberg var — såsom det sedan hette i professor Tengvalls vittnesmål — »klädd i hvitgrå kapprock, var af medelmåttig växt och hade en alldeles småländsk accent eller utmäle». Hans behjertade uppträdande hejdade ett par ögonblick de anstormande, men ropen: »Morman ut! Morman ut!» skallade desto vildare. En fönsterruta närmast trappan sönderslogs, af våda likväl, såsom det genast ropades, och man ropade äfven, att damerna skulle vara »så obligeanta» och aflägsna sig från fönsterna.

I balsalen uppstod naturligtvis en allmän bestörtning. Dansen afstannade, flere af damerna — några af dem voro »i situation», såsom det upplyses i rättegångshandlingarna — dånade, andra ropade efter sina vagnar, men ingen af betjeningen vågade gå ut och efterkomma befallningen. Herrarne voro naturligtvis förbittrade; flere af dem drogo sablarne och ville springa ut, men blefvo, somliga af damerna, andre af mera lugne och sansade kavaljerer, öfvertalade att hålla sig inne, enär öfvermagten så ögonskenligen var på studenternes sida. Till den på trappan stående Malmberg utgick nu professor *Engelhardt* för att tala till den uppretade hopen. Han hade knappast öppnat munnen, förrän en lång figur, maskerad och med (förmodligen för tillfället konstgjord) puckel på

ryggen, rusade fram och riktade ett väldigt påkslag mot professorn. Slaget afvärjdes ögonblickligen af Malmbergs sabel, men M. sjelf erhöll i nästa sekund ett slag i hufvudet, af hvilket slag han sedan i hela sin långa lifstid bar märke. Efter honom infann sig på trappan professor *Bring*, hvilken upplåtit lokalen, men sjelf ej bevistade balen. Han kom ut, klädd i nattrock och med en serviett knuten om hufvudet. Genast då han framträdde, möttes han af ropen: »Gå in, herr professor, ni förkyler er!», hvarpå gubben helt beskedligt genmälte: »Jaha, det kan ni ha rätt i. God natt, mina herrar!» Följde så ut på trappan professor *Tegman*, som i all vänlighet erinrade studenterne om följderna af deras förhållande, men möttes med utropet: »Inbilla er inte, att vi ta moraler af er; vi äro lika goda som ni!» Tegman steg då ned för trappan och yttrade: »Efter det ser ut som herrarne vilja göra öfvervåld, så kunna herrarne börja på mig; och det blir lätt att här på stället massakrera mig, som är ensam och obeväpnad!» Han påminte derjemte om det goda förhållande, som städse rådt mellan honom och den studerande ungdomen. Då höjdes ett: »Vivat professor Tegman!», men tillades: »S— i Morman!» Engelhardt, för hvilken likaledes hurrarop höjdes, erinrade om att löjtnant Morman såsom främling stode under skydd af gästfrihetens lagar och således ej kunde utlemnas åt förbittrade vedersakare.

Efter mycket parlamenterande — både utanför och innanför den tröskel, hvarpå allt jemt Malmberg, lik ängeln vid Edens port, med bart huggande svärd stod — måste löjtnant Morman beqväma sig att komma ut och göra den äskade afbönen. Han trädde fram på trappan, hållande Engelhardt i ena handen och Malmberg

i den andra. På en gång blef det dödstyst, och Morman började:

— Om jag gjort herrarne emot, så . . .

— Icke *om*, utan: *som* jag gjort . . . afbröts han af röster ur hopen.

— Som jag gjort — förklarade Morman — herrarne emot, beder jag ödmjukast om förlåtelse.

Nu hördes yrkanden, att Morman äfven skulle förklara, att han »burit sig åt som en hundsvott»; men härtill erinrade Engelhardt om studenternes på förhand gifna löfte att, om Morman både om ursäkt, ej vidare insultera honom, hvarefter genast flere personer — bland hvilka man igenkände rösten af prestmannen J. L. Sundborg — ropade; »det är nog!» och en basröst ur hopen förklarade: »ja, så gack i frid och synda aldrig härefter!»

I samlad trupp drogo nu studenterne till rektors boning, dit två utsedde, doc. Löfmark och mag. Åberg, ingingo för att bedja rektor ej oroa sig, ty löjtnant Morman hade gifvit den äskade upprättelsen, och allt vore nu lugnt. Norberg gick ut och bad »sina unge vänner» ej vidare göra något buller, sedan de nu fått satisfaktion, utan i all stillhet gå hem. Ett »vivat!» höjdes för lärdomens veteran. Och så sade man hvarandra godnatt och skildes åt.

Den ende, som qvarstannat vid balen, var den käcke kandidat Malmberg, hvilken indragits i salen, der han öfverhopades af tacksägelser från damerna och komplimanger från kavaljererne samt ombads på det ifrigaste att qvarstanna och deltaga i den åter började dansens nöjen. Artigt, men bestämdt afslog han dock detta, hvilket han ansåg skulle tolkas som hån mot hans kamrater, hvarpå han, med en djup bugning för damerna och en mera stel sådan för hrr officerare, aflägsnade sig.

På tredje dagen efter detta uppträde afgaf öfverstelöjtnant C. v. Platen till militärfördelningschefen, B. J. v. Platen, rapport om det förefallna. I denna rapport höll han sig, hvad den yttre sidan af saken beträffade, någorlunda till sanningen; men det förhatliga, det rent af gemena deri bestod, att han åt uppträdet gaf en helt annan karaktär, ett helt annat syfte än det verkligen hade. Det var i denna rapport ej fråga om huruvida några förolämpande yttranden blifvit fälda mot studenterne och retat dem till ett olagligt gatuuppträde, det gälde icke mera en mot löjtnant Morman, med eller utan skäl, riktad våldsamhet, som skulle beifras, nej! hela uppträdet skildrades som rent af ett utbrott af tygellös jakobinism, ett skräckinjagande angrepp mot konungens höghet och landets inre säkerhet.

Till vinnande af upplysning om upphofsmännen till uppträdet blef, på rektors begäran och en del af det på balen varande sällskapets anmälan, undersökning började den 14 Mars inför akademiska konsistorium. Ingen af »upphofsmännen» kunde till namn uppgifvas, oaktadt flere hörda vittnen. Då hemstäldes till kansleren, grefve C. A. Wachtmeister, huruvida ej undersökningen skulle anses afslutad. Men Platens rapport hade redan gjort beräknad verkan. Från allerhögsta ort — d. v. s. hertigen-regenten — ankom befallning om sakens upptagande till förnyad behandling, och d. v. advokatfiskalen *Svante Klinteberg* — i förbigående sagdt, morbroder till publicisten Göran-Mengel — nedskickades som aktor hals öfver hufvud, liksom den yttersta fara vore å färde.

Aktor begärde kuratorernes förteckning på alla studenter, som funnits i Lund d. 9 Mars, och fordrade, att ingen student skulle få resa från staden förr än saken vore fullt utagerad. Akademiska konsistoriet såg saken

i dess rätta ljus. Dess medlemmar gjorde icke synnerligt väsen af en förbrytelse, »hvars corpus uti sjelfva stämningen var ett gatubuller, men uti den stämningen åtföljande rapporten var ledsagad af en uppritad skugga, som sades likna det missfoster, för hvars vilda och blodiga skapnad hvarje redelig och tänkande svensk ryser». Så mycket större och vederbörande behaglig ifver ådagalades af hr Svante. Hans nit gick till och med så långt, att han (såsom sedan i det allra närmaste bevisades) lät *sjelf* inkasta i sin bostad ett bref till sin hyresvärd, handl. Laurell, hvari denne hotades med våld och mordbrand, om han längre hyste aktor under sitt tak. Med detta fingerade hotelsebref reste Klinteberg in till Malmö och sökte der militärisk handräckning. Men landshöfding Thott var för klok att vilja bota ett ondt med hälften värre. Studenterne å sin sida utlofvade, genom tillkännagifvande i Lunds Veckoblad, * en belöning af 50 rdr åt den, som kunde uppgifva och öfverbevisa upphofsmannen till brefvet. Ingen upplysning vanns.

Ransakningen fortgick. Det skulle leda oss för långt att följa den i spåren. Konsistorii dom föll den 13 Juni. Som inga vittnen besvärat de för oväsendet tilltalade studenterne, kunde ingen fällas till ansvar; men studentkåren i gemen kändes skyldig och undfick en skrapa. Göta hofrätt upphäfde domen. Konsistorii ordförande och ledamöter skildes från ytterligare befattning med ransakningen och målet återförvisades till ny undersökning af nya, enkom dertill förordnade ledamöter. Den 9 Juli 1794 instälde sig i Lund det särskildt förordnade

* Detta tillkännagifvande är *det enda* ang. den uppseendeväckande tilldragelsen, hvilket man finner i nämda tidning.

konsistorium, bestående af 7 skånske häradshöfdingar och borgmästare, under ordförandeskap af borgmästaren *Magnus Flinck* från Landskrona.

Aktor, allt fortfarande Svante Klinteberg, riktade sin anklagelse mot prestmännen *Johan Leonard Sundborg, Jonas Wettergrund, Petrus Lönnbeck* och *Daniel Odeen*, fil. magistrarne *Joh. Ulr. Åberg* och *Joh. Fredr. Emmertz*, fil. kandidaten *Johan Fredrik Schånberg*, hofrättsauskultanten *Christian Wenster* samt studenterne *H. Linnér, Carl Ax. Andersson Lundström, Frans Cronholm, Joh. Leander, Anders Willman, J. Billing* samt *Jakob* och *Jonas Stechsenius*. Flere af dem hade sedan förra året tagit sina examina och lemnat Lund (magister Sundborg hade t. o. m. blifvit ord. tjensteman: sqvadronspredikant vid Vestgöta ryttare), men de måste nu alla, under mycket besvär, obehag och kostnader, gång efter gång inställa sig inför rätta i Lund. Två uteblefvo dock, både första inställelsedagen och allt vidare: Jonas Stechsenius, som uppgafs vistas i Göteborg, men der ej med kallelse anträffats, samt Billing, som begifvit sig in i Norge.

Då man i våra dagar genomläser de tryckta rättegångshandlingarna i detta mål, gripes man af två känslor: *vämjelse* öfver det partiska, ej sällan rent af samvetslösa sätt, hvarpå allmänne åklagaren sökte störta de anklagade genom att gifva oväsendet en annan — politisk — karaktär än det verkligen hade, det skamlösa sätt, hvarpå flere vittnen trakasserades, samt den öfvermodiga ton, han anslog; *beundran* öfver det ädla, det högsinta och oförfärade sätt, på hvilket akademiens lärare — särskildt rektor, Norberg, och konsistorii särskilda ombud, d. v. kyrkoherden Henrik Schartau — sökte skydda sina före detta eller ännu varande lärjungar. Man tänke på hvilken tid det då var och att för de unge männen,

derest de kunnat öfverbevisas om deltagande i ett *politiskt* upplopp, det gält deras hela framtida väl, deras frihet, ja, kanske deras lif.

Men äfven domstolen häfdade med ära sitt höga, ansvarsfulla kall: trots alla åklagarens påståenden, blef dess, den 20 Oktober afkunnade, dom endast åläggande af *böter* — visserligen för flere af de dömde dryga nog. Magister Emmertz frikändes fullständigt, men som han erkänt sig ha »hos professor Sommelii söner på deras kammare» (men visst icke under upploppet, såsom det rapporterats) sjungit en mot adeln riktad politisk visa, »som sades vara kommen från Upsala» och erinrat om den franska revolutionära »ça ira», fick han en varning att för framtiden låta bli sådana der musikaliska öfningar, vore det ock inom fyra väggar.

Domen åstadkom mycken förargelse på högsta ort. Mot akademiska konsistoriet väcktes särskildt åtal (som ej utagerades förr än 1797; det faller utom omfånget för denna berättelse), och då år 1795 hertigen-regenten, åtföljd af den unge konungen, företog en resa till Skåne, hedrades Lund ej med något besök, men den i Malmö uppvaktande, af prof. Norberg anförda akademiska deputationen från Lund erhöll af hertigen en väldig skrapa, deri det särskildt antyddes för Norberg, att hans lärarepost stode på spel; men här afbröts hans kunglig höghet af professorn: »Är det så, att jag skall afsättas för det jag försvarar mina studenter mot Satans arga list, så skall jag säga, att jag har professorsanbud från *sexton* universitet i Europa; vet han, hva' de' va', han!» *

*
*

* I sin egenskap af rector magnificus blef Norberg stött öfver att tituleras »ni» och svarade således i ungefär samma stil. Her-

De i ofvan relaterade händelser agerande personernas följande öden torde måhända intressera.

Första platsen — ehuru här ej hedersplatsen — må lemnas åt löjtnant *Morman*. Holger Ludvig Morman, tillhörande en gammal dansk, i Sverige introducerad adelsslägt, var född 1768 och blef 1792 löjtnant vid Sprengportenska regementet. Strax efter det han på sätt som ofvan beskrifvits lagt i dagen sitt »hjeltemod» i Lund, kallades han till Stockholm och fick af Reuterholm (med hvilken han var i slägt) ett ännu »ärorikare» uppdrag, nämligen att vara Magdalena Rudenschölds fångvaktare. Hans gemena och brutala tillvägagående som sådan kan ses i de historiska relationerna öfver Armfeltska högmålsprocessen. Imellertid tog han transport till »Konungens eget värfvade regemente», en kår, som bildats mest af tyskar samt landsstrykare och annat samhällets afskum. Vid detta utmärkta regemente steg han till öfverstelöjtnant, hvarjemte han blef öfverste i armén och riddare af Svärdsorden. Mot Sveriges fiender drog han aldrig sitt riddaresvärd, men väl mot egna landsmän. Han var nämligen med i det sorgliga uppträdet 1811 vid Klågerup. Sedan Hampus Mörner nödgats gifva sina hussarer befallning att göra choc mot de

---

tig Carl, s. m. Carl XIII, var för öfrigt icke Norbergs man. År 1809 höll N. på att bli anklagad för majestätsbrott för det han i ett akademiskt högtidstal med hänsyn till hertigens uppstigande på kungatronen yttrat: »Miserer? An gratuler? Fortunam imperatoriam plangam? An extollan?» Och vid biskopsvalet i Lund 1811 korsade han konungens planer att bereda ordensbiskopen Murray »hedersröster». När året derpå konung Carl XIII, som i dylika fall ej var småaktig, utnämde Norberg till Nordstjerneriddare (väl delvis för att soulagera honom för förbigång vid tillsättande af biskopsembetet i Hernösand), ansåg gubben detta vara — en hämd och klagade öfver att »kungen inte lemnat mig i fred».

förvillade bondhoparne, tog en del af dessa senare sin tillflygt till borggården. Men dit inrusade, i spetsen för sina »hjeltar», Morman och började med okufligt mannamod och dödsförakt att hugga in på de afväpnade och slagne bonddrängarne. Dessa hade säkert till siste man massakrerats af de vilde soldaterne, derest ej en Mormans egen underlydande, en kapten Mathias Widegren, på eget bevåg låtit trumma till »ställning». Länge väl känd — men ej välkänd — som spelare, öfverraskades till slut Morman år 1815 på bar gerning, då han vid spelbordet »korrigerade sin tur». Den nye prinsen-regenten, Carl Johan, var ej att leka med i sådana historier, och Holger Mormans öfverstefullmakt och ordensstjerna ströko.* I elände dog han tio år derefter i Ystad. En honom värdig brorson, f. d. underofficer och fästningsfånge,* slöt på svärdssidan adliga ätten Morman.**

Mera varaktig lycka hade allmänne åklagaren i det omtalade målet, *Svante Klinteberg* (född 1761). Redan året efter nämda mål, eller 1795, belönades han med en af landets bättre domsagor, Uplands norra, hvarpå följde adjungerande ledamotskap i Svea hofrätt samt upphöjelse i adligt stånd. År 1845 afled han, 84 år gammal.

Ordföranden i domstolen, lagman *Flinck*, tyckes deremot ej väntat sig någon vidare befordran. Åtminstone tog han snart afsked ur statens tjenst och blef förvaltare

---

* Detta omtalas *icke* i Adelns Ättartaflor.

** En annan medlem af denna adliga slägt lär varit skådespelerskan vid Kongl. teatern Ebba Morman (på dödsbädden vigd vid den store skådespelaren Schylander), hvilken var lika utmärkt artist som tvetydigt känd i sitt enskilda lif. Enligt en uppgift af Hæffner skulle hon t. o. m. genom ett i nyckelhålet till Jakobs kyrkodörr instucket bref förskrifvit sig till Hin håle.

af de stora Cedercrantz'ska egendomarne Vegeholm och Rögla i Skåne. Han har dessutom gjort sig känd som framstående bibliofil och omtalas som sådan i C. M. Carlanders Anteckningar om svenska bibliotek och Exlibris. Han dog 1814.

Om de för deltagandet i upploppet dömde studenternes följande lefnadsöden må i korthet berättas följande: *Joh. Leon. Sundborg* blef 1815 regementspastor vid Vestgöta kavalleri och sedermera kyrkoherde i Ulricehamn, der han dog 1827. — *Johan Ulrik Åberg* blef lektor vid Karlstads gymnasium samt kontraktsprost (död 1845).* »Han var en ärans man, genomhederlig, redbar och hjertlig», skrifver en ännu lefvande åldrig slägting till honom. — *Axel Lundström* blef bergmästare. (Dödsår obekant.) — *Anders Willman* dog 1845 såsom med. doktor samt stadsläkare i Malmö. Han var fader till den på sin tid mycket bekante medikofilären Lorentz W. (tandläkare, medarbetare i Post- och Inrikes-Tidningar, en af Talis Qvalis' förtrognaste vänner, död i Stockholm i medlet af 1870-talet) samt farbroder till operasångaren Anders W. *Frans Cronholm* lefde ända in på 1860-talet såsom rådman och (tit.) borgmästare i Landskrona. Han ville — uppgifves det — aldrig tala eller höra talas om uppträdet 1793 och sitt deltagande deri. Hans söner voro de båda ryktbare Abraham och Bernhard Cronholm, historikern och journalisten. — *Jonas Wettergrund* blef 1799 docent i grekiska, sedan regementspastor vid Kronobergs regemente samt 1819 prost och kyrkoherde i Ronneby. Paulus Ahnfelt berättar i sina Studentminnen, huruledes han i slutet af 1830-talet blef bekant med prosten Wet-

---

* Joh. Ulr. Åberg var — i förbigående sagdt — morfars fars kusin till förf. af denna lilla uppsats.

tergrund hos dennes svärmor, »den fria och lefnadsglada enkefru Broms å Koppersmåla». »Några år äldre än sin svärmor — säger Ahnfelt — var han dock som en yngling med de unge och deltog gerna i sin »mammas» muntrationer, attrapper och tillställningar. Han bemötte mig som en äldre broder bemöter en yngre vetenskapsidkare och gick in med mig i alla mina akademiska intressen. Han egde goda insigter i österländska språken och talade latin som det egnade en Håkan Sjögrens och Johan Lundblads lärjunge. Han ville, att vi skulle vara som kamrater, och obligerade mig att kalla sig »bror», oaktadt det var nära 40 års skilnad i ålder oss emellan. Han hade varit græcæ linguæ docens 5 eller 6 år innan jag var född. När jag 1841 kom till Ronneby, lefde ännu denne min gamle bror och kände igen mig med gammal vänskap. Strax derpå dog han i sitt 75:te år till följe af öfveransträngning i tjensten. Han hade nämligen på en söndag skriftat och utdelat nattvarden till icke mindre än 1,900 communicanter, och det var för mycket för en gammal man.» — *Daniel Odéen* blef pastorsadjunkt i Bolmsö, Vexiö stift, och drunknade 1805 i sjön Bolmen på väg till en embetsförrättning. — *Johan Fredrik Emmertz*, »revolutionssångaren» på studentkammaren, dog 1813 såsom kyrkoherde i Ifvetofta, Lunds stift. — *Johannes Leander* dog i början af 1800-talet såsom pastorsadjunkt i Småland. — *Petrus Lönnbeck* blef komminister i Östra Thorsås, Vexiö stift, och afled der 1836. — *Haqvin Linnér* dog som student, redan 1794. — Äfven *Jakob Stechsenius* lär dött såsom ung. — Hans broder, *Jonas*, derimot återkom 1816 till Lund, 23 år efter det han, komprometterad i upploppet, lemnat denna stad, och han blef nu der — professor, den förste innehafvaren af det af hans morbroder, Mathias Norberg,

instiftade professoratet i moderna språk. Som akademisk lärare berättas han varit temligen obetydlig, men derimot en förträfflig kommunalman och för öfrigt en ärans man. Under det långa mellanrummet 1793—1816 hade han varit först simpel sjöman, derefter skeppsbefälhafvare och, en tid under den Napoleonska krigsperioden, kaparekapten. Han var född i Umeå 1773 och dog i Lund 1835. — *Christian Wenster* tog hofrättsexamen och var 1797 vice auditör; sedan ha vi ej spårat honom. — Om kand. *Joh. Fredr. Schånberg* och stud. *J. Billing* hafva vi ej lyckats erhålla några underrättelser efter 1794.

Imellertid finner man, att af de ungdomligt uppbrusande »insurgenterne» från 1793, de så förföljde och svårt hotade anklagade från 1794 de allra fleste blefvo aktade män i staten.

Och den käcke kandidat *Malmberg?* Han tog sin filosofiska grad och blef prest samt fick en liten komministratur i Småland, Vieslanda. Här blef han, bl. a., den som först i de klassiska studierna handledde en blifvande kyrkans och lärdomens storhet — Per Wieselgren. På den der balen 1793 fanns bland de adliga skönheterna en ung grefvinna Christina Charlotta Gyllenkrook, född Mörner. I hennes minne lefde den orädde och ridderlige kandidaten med »det bart huggande svärdet» ännu 19 år derefter, då hon egde att tillsätta det goda Igelösa och Odarslöfs pastorat, Lunds stift, och dit kallade hon ock den småländske komministern. Som prost och kyrkoherde der hade han — heter det i Cavallins Herdaminne — anseende som begåfvad prest, var utmärkt för godhjertenhet och välgörenhet, och alla studenter af Smålands nation voro hos honom i Igelösa som barn i huset. Lundastudenter från början af 1840-talet veta ännu berätta, hurusom då Malmberg ibland

kom till Lund, der han alltid tog in hos professor Lidfors, det låg liksom ett romantiskt skimmer från 1793 öfver den gamle prosten. Han afled 1846.

Fyrverkaren *Paul German*, hvilken så att säga spelade en »lysande» roll vid spektaklet 1793, tillhörde en i medlet af 1700-talet i Tyskland och Danmark mycket bekant fransk-tysk eqvilibrist- och dansörfamilj samt hade i sin ungdom varit en framstående medlem af baletten vid »Den Danske Skueplads» i Köpenhamn. I början af 1779 kom han till Stockholm och uppträdde å Bollhuset med eqvilibrier och luftsprång samt blef samma år, i kompaniskap med J. v. Blanc, direktör för det märkliga »Gemenasiska sällskapet», som grundade en flerårig fast teater i Göteborg, den första dylika i nämda stad. Från 1780-talet och ända in på innevarande århundrade reste Paul German omkring i Sverige som fyrverkare, lindansare och eqvilibrist. Han tyckes i dessa »konst»-brancher varit en storhet af första ordningen. I Lund uppehöll han sig mycket, och det förefaller af vissa skäl — t. ex. att han för sina representationer oftast erhöll lokaler, hvaröfver akademiska konsistoriet egde förfogande — som om han stått synnerligen väl ej blott med den studerande ungdomen, utan äfven med de akademiske fäderne, något, som ju talar för en viss personlig respektabilitet hos den kringflackande comoedianten. Af rättegångshandlingarna om upploppet 1793 synes, att han varit katolik till sin trosbekännelse.

Slutligen *Mathias Norberg!* Hvad han var och blef för det sydsvenska universitetet, vet hvarje bildad svensk man och qvinna. Och slägte efter slägte förnimmes ännu bland suset från Lundagårds kronor genljudet af den ädles röst, rösten af »en vis med silfverhår som står och talar ur morgonrodnans port — då ljusna berg och dalar».

(Källor: Rättegångshandlingarna angående studentupploppet 1793. — C. W. A. Strandberg: Lund (en påbörjad, men ej afslutad historia öfver nämda stad, hvaraf endast 3 ark trycktes; nu i Kongl. biblioteket). — Barfod: Märkvärdigheter rörande Sveriges förhållanden 1788—1794. — Lunds Veckoblad 1793. — Cavallin: Lunds stifts herdaminne. — Hammarin: Karlstads stifts d:o. — Warholm: Skara stifts d:o. — Lundin: Småländska nationen i Lund. — Adelns Ättartaflor. — P. G. Ahnfelt: Studentminnen. — Weibull och Tegnér: Lunds universitets historia. — H. Wieselgren: Ur vår samtid. — Overskou: Den Danske Skueplads. — Dagligt Allehanda 1779. — Levertin: Teater och drama under Gustaf III. — Bref från A. F. Tornerhjelm till L. v. Engeström (otr., i Kongl. biblioteket.) — Carlander: Svenska bibliotek och Ex-libris. — Enskilda, skriftliga och muntliga, upplysningar af fru Märta Stina Schöldström, f. Åberg, prosten m. m. H. Schönbeck, brukspatronen Th. Norling och litteratören N. Kristersen.)

I pensionen.

— Säg mig, Fransiska, hvad heter *barn* i pluralis?
— Tvillingar.

Ju sämre, ju bättre.

Det ofta nog förvånat mig,
att mången i en hast
har kunnat så förändra sig
och bortlagt last på last.
Och jag har tänkt, att hexeri
i spelet varit med;
hvem kan väl eljes menska bli,
om man till ök gått ned?

Var inte Lundström en suput
med grufligt öfvermod,
drack som han velat göra slut
på spritens usla flod?
Nu går han både hit och dit
helt nykter, utan vank.
Han smakar ej en droppe sprit
så länge han är pank.

Nyss for der fram så morsk en man,
som om allt varit hans,
»herr disponenten» nämdes han
och qväste folk med glans.
Nu slut med högfärd, ovett, kif . . .
En kåk är hans palats,
der lefver han ett änglalif
tills han på nytt får plats.

En fröken Vippig kasta' sig
i första bästa famn
och spann der hop mång skön intrig
för schaber eller namn.
Men nu man henne »luttrad» ser
af strid i tidens lopp:
hon mycket aktningsvärdt sig ter
tills pysen vuxit opp.

Ja, stundom ömkas den person,
som till ett ök sig gjort;
men jag har fått den dumma tron,
att smått ibland är stort.
Ett kräk, ju bättre det har ställdt,
dess sämre lif det för,
men brister lifvets tråd af svält,
helt visst det saligt dör.

J. L.

Helt naturligt.

— Der är Mina Falk. Tänk dig, hon fick följa med sin far till verldsexpositionen i somras!

— Kan hon tala franska?

— Inte ett ord. Hon ä' döfstum.

April-narri.

Den fjerde månadens första dag var inne, och vid en blick på pulpet-almanackan hade jag klart för mig, att det utan risk för ens goda namn och rykte kunde vara tillåtet att denna dag — liksom den sista i månaden — under skämtets mantel få utföra något s. k. bedrägeri eller att i all oskuld lura någon vän, för att sedan påpeka den dag som är.

I barndomen skedde ett April-narri i en mycket primitiv form; man sade t. ex. åt någon af omgifningen: »nej, men titta en så'n fläck du fått på ärmen!», och då »någon» såg efter om så förhöll sig, ropade man med fröjd:

— April, April. Jag kan narra dig hur jag vill.

Men allt förändras och pretentionerna ökas; vid mogen ålder måste ett April-narri vara mera raffineradt och efter en stunds funderande var mitt beslut fattadt: jag gick till telefonen, ringde på och begärde N:o 00 till vännen Agathon X., hvarefter följande samtal uppstod:

— God morgon, Agathon!

— God morgon, Occa!

— Hur mår du?

— Tack, bra, hur mår du sjelf?

— Jo, godt! Jag tänkte fråga, om du har lust att göra en affär, som jag tror skall vara bra?

— Ja, hvarför inte!

— Är du köpare till 10 aktier i »Norra Östersjöbolaget» *med* kupong från förra året till 540 kronor pr stycke?

— Hvem är säljare till dem?

— Det kan jag inte tala om.

— Bjud inte ut dem till någon annan, jag kommer upp till dig om en stund.

Afringning.

Vännen Agathon var en klok köpman, som noga följde med noteringarna på alla värdepapper i marknaden och visste att »Norra Östersjöbolagets» aktier, hvilka väntades lemna 10 % utdelning för förra året, bröder emellan voro värda 600 kronor och att alltså här vore en ganska nätt affär att göra.

Länge dröjde det ej heller, förrän vännen Agathon personligen infann sig, för att göra upp den goda affären.

— Hvad är du för en aktie-mäklare, — frågade han skämtsamt, — ty jag förmodar att det är någon af dina landsortsvänner, som ej har reda på förhållandet och derför bjuder ut aktier så lågt.

— Jaså, du tycker det är lågt, — det vill säga du är verkligen köpare till 10 aktier i »Norra Östersjöbolaget» *med* kupong från förra året till 540 kronor per stycke? — frågade jag klart och tydligt.

— Ja, det är jag visst, det — och liqviden är disponibel hvilken stund som helst.

— Nåväl, — fortsatte jag helt allvarsam, — jag hör, att du är köpare till omtalade parti aktier i nämde bolag till det pris, som jag framstält, och det gläder mig att höra, ty det var det jag ville veta och ha klart för

mig; min kära Agathon, skulle jag händelsevis träffa på någon motsvarande säljare, så skall jag inte underlåta att utan provision Eder emellan kombinera affären!

— Men jag förstår inte . . .

— Förstår du ej, att en dag som denna är särdeles olämplig för affärer af ifrågavarande art och att . . .

Agathon försvann med ett söt-surt leende medan jag skulle fullborda meningen.

— Det der får du allt igen med både »ränta och vinstutdelning», spådde min kamrat, som bevitnat »affären», medan vi skrattade en duett, så att tårarna runno.

* * *

Tiden löpte raskt undan och snart stundade Maj månad; April hade i affärsväg varit liflig, ty sjöfarten var det året tidigt öppen och »tiderna» voro ännu inte så dåliga: gifvande försäljningar, ordentliga liqvider och *små* förluster bidrogo till goda resultat med ljus verldsåskådning; glada samqväm med goda vänner förekommo ofta nog, och efter en dags arbete i affären, njöt man gerna en angenäm förströelse på qvällen.

Den sista April var en het dag med många varuexpeditioner, fakturor och bref, — men allt gick med fart och lust, under njutande af god hälsa.

Min vän Agathon derimot hade på sista tiden ej mått väl, ty en envis finne, som tagit sin plats inuti hans näsa, hade kommit denna att svulna, vanstält Agathons ansigte och gjort honom nervös.

Med nöje mottog jag derför sagde dag ett bref af följande innehåll:

Broder Occa!

Ändtligen kan jag åter visa mig bland folk, sedan den envisa finnen omsider behagat försvinna.

Det skulle vara roligt att i ditt sällskap fira denna glada förändring; dagen är strålande vacker, »Grand» bjuder på en bra orkester och det var längesedan min näsa fick känna doften af läckra rätter och ädelt vin; har du lust att äta en god middag idag kl. 4,30, så lemna budet svar.

Vännen

Agathon.

Något så »inbjudande» kunde jag icke imotstå; visserligen hade min hustru sagt, att hon skulle bjuda på »favoritmat» kl. 3 och dertill meddelat, att en hennes väninna, som jag högt värderade, skulle göra oss sällskap vid bordet, — och visserligen var jag ej i toalett att gå på »Grand», — men allt rangerades: i en biljett meddelade jag de hemmavarande, att de på uppgifvet skäl måste försaka mitt angenäma sällskap, och bad samtidigt, att få ned till kontoret frisk uppsättning af linne samt mina söndags-eftermiddags-gå-bort-kläder af finaste kamgarn.

Kl. 4 slängde jag undan böcker och papper, gaf ordres om hvad jag ej hunnit med samt drog mig undan för att göra toalett; varm af brådska och ifver att passa tiden kilade jag i väg, nickade muntert åt några bekanta, hvilka måhända väntades hemma af en tarflig sillpudding, for öfver den brusande strömmen till Museum, tog trappan i tvänne skutt och höll af till venster mot »Grand».

Nära porten hejdades jag af en schåare, som framfusigt lemnade ett bref med min adress och pockade sig till en slant för sitt ärende; jag bröt och läste:

Broder Occa!

Roligt höra och se att du *har lust* för en god middag; så snart jag fått första utdelningen af de billiga

aktierna i »Norra Östersjöbolaget», som du *den första dennes* hade till salu, skall det blifva mig ett nöje att *bjuda* dig på en fin middag!

I hast, vännen
Agathon.

Schåaren stod qvar och frågade flinande, om det skulle vara svar på brefvet.

Jag bad honom — ja, det gjorde jag, och styrde derpå kurs öfver Norrbro, hem mot söder; efter första häpenheten stormade skrattlusten fram med ohejdad fart; jag skrattade bakom handen, bakom näsduken, bakom husknuten ett sådant der från magen upphoppande skratt, som tårar ögonen och gör att man ser litet småtokig ut.

När jag kom hem, möttes jag med stora ögon; favoritmaten var uppäten och väninnan gången, — jag bara skrattade; — min förklaring imottogs med ohejdad munterhet af de mina, — alla skrattade, — och när jag tänker på putset, så skrattar jag ännu!

Occa.

Fattigdomsbevis.

— Kan du vigga mej en tia?
— Har inte.
— Nå, följer du med och äter frukost ändå?
— Omöjligt! Har inte tid.
— Har du inte tid engång? Då ä' du fattigare än jag.

En präktig karl.

(Amerikanism af **Jöns Träbock**.)

Hans vagga stod, eller skulle egentligen hafva stått, någonstädes i staten Colorado. Saken var den, att han som helt ung man hittades inlindad i några trasor under en gammal ek. Hans präktiga fosterföräldrar insågo snart, hvad pojken dugde till och fostrade honom till en stor man.

Mr Max Cooper offrade sitt långa lif åt verldens ädlaste djur, hästen. Han lefde, han sof, han åt och drack på hästryggen. Det var en fröjd att se honom snabbt som vinden ila öfver prärierna, understundom följd af ett tjogtal yankees, som med sina klumpiga fasoner på hästryggen knapt kommo ur fläcken och inom kort förlorade honom ur sigte. Mr Cooper tog alltid priset vid dylika ridtäflingar. Och han var nog anspråkslös att aldrig skryta öfver sin seger. Ja, hans blygsamhet gick ända derhän, att han, för att icke väcka ömsesidigt obehagliga känslor, aldrig mer visade sig inför de sålunda besegrade. Man såg mr Cooper sällan rida samma häst. Han var i detta hänseende något ombytlig. Mången har kanske klandrat denna hans enda svaghet, men det var så hans natur. Han kunde icke omskapa den.

Men ingen skall våga säga oss rakt i synen, att mr Cooper icke alltid red de eldigaste, ädlaste och vackraste djur. Han hade i detta afseende den mest utpräglade smak.

Då vi sista gången sågo mr Cooper, var det i skuggan af en stor, lummig ek. Han sökte förmodligen der hvila och svalka efter en ansträngande ridt. Ansigtet var något blekt, men så mycket intressantare. Det gråsprängda håret föll i någon oordning ned öfver den ädla pannan. Blicken, som alltid, öppen och riktad ut i rymden. Klädseln, som vanligt, enkel och, äfven den, för tillfället något oordnad. Hvad som i detta afseende mest föll i ögonen, var den smala, anspråkslösa halsduk, som han säkerligen för första gången bar. Oss föreföll det, som hade han något för hårdt åtdragit detta plagg, ja, hårdare än som kunde vara förenadt med fullt välbefinnande, Men det var ju hans sak, icke vår. Den mannen hade understundom sina små älskvärda egenheter. Så hade han t. ex. roat sig med att fästa halsdukens bägge snibbar i en gren öfver sitt hufvud. Hvilket naivt infall!

Vi gingo fram och fattade mr Coopers hand. Den var kall.

Ärade läsare! En annan, mindre hyfsad tidning än vår skulle kanske berättat, hvad vi nu sagt, i följande brutala ordalag:

Den gamle bofven och hästtjufven Max Cooper, som i så många år strafflöst fått rida bort med våra hästar, blef ändtligen i går till allas glädje *hängd!* Kadavret finnes till påseende i den gamla ruttna eken till venster om vägen. Der hänger ändtligen detta missfoster i menniskohamn!

Slafveriets upphörande

och

Civilisationens inträde.

Profscener från Brasilien.

1.

2.

3.

4.

5.

Till min hals.

(Under hesheten.)

Just i dag jag tala till dig ville,
du halsstarrige, fördömda hals!
Men om än jag vore något snille
kunde jag ej säga något alls.

Du är den, som har »satt p» för prata,
hväsa fram jag får hvartenda ord.
Tacka Gud, att man ej får mig mata,
gudbevars, för att du är förgjord.

Tänk, om än hon vore »ond», min tunga,
lika bra jag kunde språka då.
Nu jag ej en visa ens kan sjunga,
blott för att du ej är **comme il faut.**

Nu jag vet hvem som ger ton i sången,
hvem som **språket har uti sin makt**:
det är du; låt se att denna gången
blir den sista, som du saknar takt.

*Får jag länge gå så här och »tissla»,
om det dig behagar, jag till sist
säga får: »nu är det slut med hvissla»,
liksom han, som öfverläppen mist!*

*Men hvad kommer åt dig? Har jag stött mig
mot dig, efter du har blifvit knorr?
Har jag kanske ej tillräckligt blött dig
uti punsch? Du kanske är för torr?*

*Men det vill ej passa rätt i stycket,
att du klagar öfver nykterhet.
Kanske jag har smort dig allt för mycket!
Är det skälet till din oblidhet?*

*Hvarmed skall jag nu dig refrigera,
när du ej tål konjak eller vin?
Icke kan jag väl dig konspergera
med herr Gahns amykos-aseptin!*

*Öppna nu! låt safterna passera,
vara längre stängd, det är ju lyx.
Icke kan med skäl jag dig kassera,
mina toddars underbara Styx!*

*Blif nu bra. Om än en gång du drifver
med mig se så här, jag kunde bli
rasande, och då till straff jag gifver
dig kanske en splitter ny — ami.*

Sixtus.

På omvägar.

— Jag tycker inte om karameller.
— Ja, du slipper . . .
— Åhjo, för din skull kan jag väl ta' ett par!

Hvad herr Pettersson gjorde för att förmå konkurrenten att »slå vantarna i disken».

Tokeri af *Thord Helsing.*

De båda egarna af kappfirman Pettersson & Komp sutto en skymningsstund nedslagna vid sina pulpeter. Affärerna hade gått dåligt på vårsidan. En stor del kunder tycktes redan gjort sina uppköp och återstoden hade obestridligt större håg att besöka konkurrentens butik, belägen vid motsatta sidan af gatan, än hrr Pettersson & Komps välkända etablissement.

— Det här går inte längre! — utbrast hr Pettersson förargad och slungade pennan i pulpeten, då han under loppet af en timme genom fönstret sett tre af firmans äldsta och bästa kunder slinka in till konkurrenten.

— Nej, inte alls! — svarade herr Komp, i det han sträckte händerna öfver hufvudet och lutade sig bakut i stolen.

— Jo, det barkar hin i våld! — genmälde herr Pettersson, ännu mera förargad öfver herr Komps oförmåga att göra invändningar.

— Direkt till fanders! — replikerade herr Komp och räknade fläckarna i taket.

Herr Pettersson teg och härmade herr Komp.

— Kommer det inte någon ljus idé från taket? — sporde P. om en stund sarkastiskt.

— Hm! — svarade herr Komp.

— Jag har det! — utropade plötsligt herr Pettersson så högt, att herr Komp hoppade högt upp från stolen. — Skrif!

Herr Komp skref efter herr Petterssons diktamen en notis. När notisen var färdig, yttrade herr Pettersson.

— I natt bortföra vi alla kapporna från butiken. Du Komp hyr en droska, super kusken full, lemnar honom i rännsten och afhemtar här kl. 12 i natt en del af lagret och kör det bort till min villa på Djurgården, resten bära vi upp på vinden. Droskan lemnar du der du lemnade den druckna kusken. Derefter går du till morgontidningarnas redaktioner och får införd i bladen den notis du nyss skrifvit. Du helsar från oss och ber redaktörerna rätta eller omskrifva notisen.

— Skall ske! — yttrade herr Komp, leende af förtjusning, under det han med vördnad betraktade herr Pettersson. — Jag förstår! Ypperligt!

Nästa dag lästes i morgontidningarna följande notis:

Djerf inbrottsstöld. Hos hrr Pettersson & Komp N:o 00 Prinsessgatan föröfvades i natt en makalös djerf stöld. Tjufvarna hade beredt sig väg till ett innanför butiken beläget rum, hvars fönster vetta åt bakgården. Hela det nyss inkomna vårlagret samt största delen af det äldre hade tjufvarna tagit med sig. Man förmodar, att allt inhysts och borttransporterats i några droskor. Nu står imellertid butiken öde och tom; men känna vi hrr Petterssons & Komps energi rätt, så torde inom några dagar ett nytt lager kunna beses i det storartade etablissementet.

I hrr Petterssons & Komps butik trängdes man den morgonen värre än någonsin. Och aldrig har väl hvarken herr P. eller herr Komp varit mera förekommande mot alla dessa nyfikna betraktare af butikens tomma väggar. Med ett sorgbundet, men på samma gång förbindligt leende visade herr Komp hvar och en den intryckta fönsterrutan, sedan herr P. nyss förut med förtrytelse förklarat, att ett nytt lager snart skulle komma in, såvida inte polisen i hast lyckades gripa tjufvarna.

I följande dags morgontidningar öfverraskades stadens medborgare af en ny notis, så lydande:

Skrämda tjufvar. Det från den aktade firman Pettersson & Komp i går natt bortstulna kapplagret är nu, tack vare en lycklig slump, återfunnet och fråntaget tjufvarna. Förloppet vid godsets anträffande är följande:

Herr Pettersson spatserade i går afton ut till sitt sommarnöje för att efterse villan, och framkommen finner han till sin outsägliga öfverraskning dörrarna uppbrutna och inne i villan — det stulna kapplagret upptornadt på bord och stolar. Några tjufvar syntes ej till, men P. anade att de ej voro långt borta, på grund hvaraf P., modigt och djerft, ehuru ensam, som han var, gömde sig i en skrubb i afsigt att anfalla och gripa tjufvarna. Dessa läto honom ej länge vänta. De kommo snart, tre till antalet — det var nu fullt mörkt — för att nerpacka det stulna i ett par medförda lårar. Herr P. lät dem utföra detta arbete, hvarefter han rusade fram, ropande:

»Hallå, gossar! Gör nu er tjenst, låt ingen komma undan!»

Tjufvarna blefvo härvid så häpna, att de ögonblickligen togo till flykten i ett ekipage de medfört.

Herr P., som har telefonförbindelse med staden från sin präktiga villa, telefonerade strax efter hästar och vagn, och en timme derefter var tjufgodset åter ograveradt i butiken.

Man måste tillstå, att herr P. haft tur och ingenting kan utgöra bättre reklam för hans nya lager än det skedda.

Herrar Pettersson & Komp utsålde på denna vecka och de derpå följande dagarna hela kapplagret, och när

firman snart derefter verkligen fick hem ett nytt lager, gick äfven detta åt som snö för solen.

Knepet blef aldrig upptäckt.

Men konkurrenten måste en månad derefter »slå vantarna i disken», under det Pettersson & Komp blefvo förmögna.

I obevakade ögonblick.

Humoresk af *A. V—n.*

Ett af de tvetydigaste nöjen, jag känner, är att gå i roddbåt med damer. Helst om de äro flera. Alltid den mest påfallande ängslan, att båten skall kantra, parad med den utomordentligaste »djerfhet» i rörelser, som just tyckas ha till syfte att bringa båten i kantringsstadiet.

Jag är imellertid misstänksam nog att tro, det damerna ofta begagna denna sin rädsla som »magnet». Den är också onekligen ett nästan osvikligt attraktionsmedel.

Ingen dödlig är väl så förstockad, att han ej vid ett ångestrop från sin granne åtminstone vänder på hufvudet för att se efter, hvad det var.

Men sedan damerna väl genom »ångestropet» lyckats fästa uppmärksamheten på sig, ha de i återhemtandet från förskräckelsen en rikedom af medel — ej endast att borttaga det första obehagliga intrycket, men också att gradvis fängsla en icke alltför erfaren ung man, exempelvis i långa »befriande» andetag (hvarvid bystens former fördelaktigt exponeras); slutande af ögonlocken, och det »skrämda» uttryckets öfvergång i ett ljuft småleende, då man upptäcker att »det inte var något farligt».

* *
*

En söndagseftermiddag för några somrar sedan var jag inviterad till en bekant familj på landet; sällskapet bestod mest af ungdom, bland hvilken det qvinliga elementet var öfvervägande.

En af damerna föreslog en roddtur uppåt ån, som slingrade förbi vår värds landtställe.

Förslaget mottogs med acklamation af de flesta damerna.

Icke så af herrarna, som voro alltför dåsiga efter middagen och hvilka alla delade den af en bland dem framkastade åsigten, att det drog sig upp till regn vid horisonten.

Som jag ända dittills icke hade varit föremål för synnerlig gunst ifrån damernas sida, ansåg jag ett godt tillfälle vara inne att ta igen skadan, genom att som ensam kavaljer uppträda bland en sex, sju unga flickor.

Jag erbjöd mig derför sjelfmant till offerlam.

Då vi kommo ned till landningsbryggan, befans snipan, vi skulle begagna, halffull af vatten.

Naturligtvis förklarade jag mig likaså villig som skyldig att »ösa».

Nej, det ville en af damerna göra.

Har herrskapet sett ett fruntimmer ösa en båt? »Man botar ej ondt med hälften värre», heter det. Den gamla regeln eger sin fulla tillämpning vid ett dylikt tillfälle.

Sedan den unga damen med den yttersta försigtighet, för att ej bli våt på klädningen, efter sju sorger och åtta bedröfvelser lyckats få tag i öskaret, började arbetet i en ställning, som jag verkligen, trots min medfödda artighet mot det täcka könet, tvekar att benämna plastisk.

En förståndig menniska plägar ta öskaret temligen fullt med vatten och derpå häfva ut detta öfver relingen, så att i raskt tempo en båt snart nog kan bli läns. Men vår unga dam, hvars »försigtighet» gjorde sig gällande i allt, dök endast ner med öskarets spets i vattnet, men, för att ge så mycket större eftertryck åt manövern, gaf hon det en fart, som om det satts i rörelse af en stålfjeder.

Resultatet blef att tofter och allt i båten öfversköljdes af det präktigaste störtregn, och att öserskan sjelf för hvarje gång höll på att göra en kullerbytta baköfver,

precis som hon inte låtsat om, att det fans en herre bland sällskapet.

Till sist, då alla de andra flickorna började murra öfver att det gick så långsamt, anmodades jag att öfvertaga arbetet, som nu verkstäldes till allmän belåtenhet.

Så skulle jag då hjelpa sällskapet ombord.

Mon dieu! hvilken »ängslan» att visa en fot och ett ben vid nedstigandet från bryggan i båten, men på samma gång hvilken »ödets lek» att både foten och benet upprepade gånger blefvo blottade, innan man väl kom i ordning.

Först ett steg på försök, med ena benet på toften, oj . . . båten gled undan litet. . . tempo tillbaka än en gång — så der ja, nu är man ombord.

Den första dumheten, jag begick, var att fråga, hvem utaf damerna som ville styra.

— Åh, får jag, åh, får jag, åh, får jag, åh, får jag! — ljöd det i blixtsnabb följd och i stegrad tonhöjd, som då man blåser en fanfar.

Jag sökte förgäfves öfvertyga damerna om svårigheten af att mer än en åtoge sig detta vigtiga värf — och som en sista utväg nödgades jag föreslå att åldern borde gifva utslagsrätten.

Efter en stunds synbar »andlig frånvaro» bland sällskapet från det som tilldrog sig i båten, hvarunder de unga flickorna voro upptagna af spejande efter andra båtar, som voro ute på ån, funderingar öfver utsigten till regn m. m., vågade ändtligen den förtjusande fröken Elvira, hvars yttre och inre egenskaper gjorde en taxering öfver femton vårar högst osannolik, att sätta sig till styret.

Och så kommo vi då ändtligen i väg.

Som jag satt vid årorna, hade jag en särdeles fängslande anblick öfver de unga förtjuserskorna, som alla

hade placerat sig i aktern — och skulle ha njutit obeskrifligt af färden, om icke den outtömliga uppfinningsrikedomen i flickhjernorna hade utgjort ett hinder derför.

Än fick fröken Elsa det infallet, att vi skulle ro intill stranden och plocka förgät-mig-ej på något oåtkomligt ställe, ett infall, som orsakade oss minst en qvarts arbete att sedan komma flott.

Än tyckte fröken Agda, att det var så roligt att hålla handen i vattnet, då båten gick — och genast skulle alla de andra pröfva på, om det verkligen var så roligt, naturligtvis allesamman åt den sida, der fröken Agda satt, och der vattnet förmodligen egde några synnerligen roande egenskaper.

Den fullkomliga obekantskapen med tyngdlagen åstadkom ett unisont gallskrik vid upptäckten, att båtens reling vid denna manöver kom i en hotande intim beröring med vattenytan.

— Min Gud, om vi hade *vält!*

— Hvad jag blef rädd! — ljöd det sedan man hemtat sig något.

Imellertid hade himlen mörknat, och jag ansåg det derför rådligast föreslå, att vi skulle vända om, såvida damerna inte ville riskera få sina ljusa sommartoaletter genomblötta.

Ja, det kanske allt vore det säkraste.

Vi vände och började ro nedåt igen.

Plötsligt förmärkte jag en högst besvärande oro bland mina båtkamrater. De vexlade hastiga, frågande ögonkast och hemlighetsfulla hviskningar och fröken Elvira, som satt vid rodret, lät undfalla sig ett vanvördigt fnissande, som imellertid belönades med dräpande blickar från de andra.

Jag satt som ett lefvande frågetecken.

— Men säg, ska' vi inte vända och ro uppför en bit igen? — föreslogs det från ett håll.

— Ja, men det kommer snart regn, — invände jag.

— Åh, det är väl inte så farligt, — fick jag till svar.

— Nej det är det bestämdt inte, — upprepades i korus.

Jag begrep inte ett dugg, men underkastade mig de qvinliga nyckerna och svängde båten.

Detta var knappt gjordt, förrän situationen blef mig klar.

Något längre ned i ån, ett litet stycke endast från vår båt, varseblef jag den förfärliga synen af trenne

hufvuden flytande på vattnet, hvilket jag naturligtvis ej kunnat se så länge vi voro på nedfart och jag satt med ryggen dit. Det var dessa förskräckliga flytande hufvuden, som åstadkommit den allmänna förvirringen.

Som jag alltid kunnat berömma mig af en viss skarpsinnighet, misstänkte jag genast, att de flytande hufvudena sammanhängde med trenne kroppar, som för tillfället befunno sig *under* vattnet, hvilket mina följeslagarinnor antagligen icke utfunderat, så stor var deras förskräckelse.

Det visade sig också snart att hufvudena tillhörde tre badande karlar, som nu med högljudda rop och skrattsalvor tycktes fröjda sig öfver vårt plötsliga »helt om» och alls icke göra sig brådt att dra' sig tillbaka.

Pang! der kom den första stora regndroppen, just på spetsen af min för regndroppar synnerligen åtkomliga nasus.

Nummer två, nummer tre . . .

— Och jag som har min nya klädning för första gången!

— Att vi också skulle ge oss ut i ett sådant här väder!

— Usch då, min hatt blir ju alldeles förstörd! Nej, men då! . . .

Hvad skulle jag arme ta' mig till! Inte nog med att jag icke ens egde ett fattigt paraply, att erbjuda som skydd åt mina förtviflade båtkamrater; jag saknade också hvarje tröstens ord vid dessa förtrytelsens, eftervishetens och surmulenhetens utbrott, som läto mig ana den illa dolda »gråten i halsen».

Jag hade intet annat att göra, än att trots de flytande hufvudena föreslå hemfärden.

Nu uppstod ett förfärligt parlamenterande.

— Kan vi inte gå i land en stund, — framkastade fröken Rosa, som fick en ögonblicklig ingifvelse af ett två- eller tre-årsgammalt träd på stranden, hvilket i bästa fall kunnat erbjuda skydd åt min promenadkäpp.

— Att vi inte kunde tagit med oss paraply. En blir ju alldeles dyvåt.

— Ja, jag vill då inte vända om igen, förrän...

Fortsättningen fastnade i halsen. Under debatten för och imot tilltog regnet alltmer i häftighet. Ögonblicket var kritiskt, men för toalettens skull måste t. o. m. den qvinliga blygsamheten offras en smula — nu, som så ofta annars.

Sagdt och gjordt. Vi göra helt om igen och närma oss de förfärliga hufvudena, som t. o. m. tyckas komma damerna att glömma regnets förödande styggelse.

Det var en högtidlig stund, den, då vi passerade. Hela sällskapet med händerna som skygglappar för ögonen, eller med ansigtet alldeles doldt i dem, som då man läser »Fader vår» — med undantag för mig likväl, som ju hade årorna att sköta.

Högtidligheten stördes endast af de upprörande skrattsalvorna och hallåropen från de tre badande, hvilka fröjdade sig rent af omåttligt.

Ändtligen äro vi förbi. Damerna vända ryggen till. De ha »ingenting sett och ingenting hört».

Förlägenheten är snart öfver och glädjen på väg att återvända, då solen efter den korta regnbyn så smått glimtar fram bak molnen.

— Nej, se så vackert det blir nu, då solen bryter sig igenom, — utropar fröken Elsa, som har ett mycket känsligt sinne för naturen.

Jag vänder mig om och försjunker i betraktande af skådespelet.

Funderar ut, att det nog vore en stor artighet, att säga fröken Elsa, att det påminner om den återvändande glada blicken i hennes ögon nu, sedan hon nyss var på väg att ta' till lipen — för hattens skull.

Jag skall just slita mig från min naturbetraktelse, för att adressera mig till fröken Elsa, då orden förstummas på mina läppar.

Hvad får jag väl skåda!

Alla damerna vända mig ryggen och speja ifrigt uppåt ån, som om nu hvarken betraktandet af naturens skådespel åt motsatta sidan eller baksidan af min älskvärda person kunde uthärda jemförelsen med föremålet för deras blickar...

Himmel! det är de tre flytande hufvudena, till hvilkas hemska egenskaper den af ett starkt magnetiskt inflytande tyckes sälla sig.

Jag hostade sakta hm... hm...

Det gjorde samma effekt som om en huggorm plötsligt uppenbarat sig i båten. Ett skri, kort, men intensivt, och en vändning af alla hufvuden i så hastigt tempo, att det skulle gjort heder åt hvilken trupp af soldater som helst, när det kommenderats: »midtåt».

— Skall jag kanske hvila på årorna en stund? — slog jag fram i en smått ironisk ton.

Om solen hade lyst skarpt skulle jag trott, att det var den, som förgylt upp de unga ansigtena med det mest förtjusande rödaktiga skimmer... men nu, hvad skulle jag väl tro?

De stackars flickorna; de hade litat allt för mycket på min hänförelse för natursceneriet och inte förutsett, att jag skulle vända mig ifrån det, för att säga artigheter.

Men när vi sedan kommo i land och dansade på qvällen inomhus, så undveko de mig samt och synnerligen liksom genom en hemlig öfverenskommelse, och

då »damernas vals» kom, så var det ingen som bjöd upp mig.

Och tänk — all denna obarmhertighet, bara för det jag inte stod och tittade på hur solen kom fram genom molnen, så länge som de hade beräknat.

Ja, de qvinnorna, de qvinnorna . . .

Fästmannens visa.

Jag har, jag har en fager tärna,
en liten tös, som tillhör mig,
hon lyser på min lefnadsstig,
så ljuf, så blid en morgonstjerna,
hon solen i min framtids dar!
Jag outsägligt säll, som har
min egen mö, min tärna!

Hon för allt sant och ädelt glöder,
och högt hon ljusets fana bär.
Med känsla, ömsint, blyg och skär,
dess milda, varma hjerta blöder
vid syn af nöd i nästans bo;
jag håller kär, med ungdomstro,
min egen mö, min tärna.

Hur vildt än dagens stormar ryta,
hon blifver dock mitt framtids hopp,
och hviskar ljuft, att sol går opp
och ljus skall molnen genombryta;
min tro, mitt hopp, mitt allt hon är,
och derför håller jag så kär
min egen mö, min tärna.

K. Ekeblad.

Snäsning.

— Ett par vackra flickor, de der. Jag skulle ha lust att fria till någon af dem. Men de *ha* ju ingenting.

— Jo, de ha *fästmän* båda två.

Glad jul.

Skiss af *Julius.*

Det var julafton. Enkefru Göransson bodde nu, sedan hon fått lemna sitt förr så präktiga hem, i en liten, fuktig lägenhet inpå gården till ett af de palats, som hennes aflidne man sjelf hade bygt upp och till hvilket hon en gång trott sig vara egarinna samt till och med kallats värdinna. Efter mannens cession — han hade varit »byggmästare» — fans inga tillgångar, om möjligt ännu mindre efter »byggmästarens» död, när bouppteckningen skulle skrifvas.

Hade inte någon gammal gumma utåt landet i sitt testamente skänkt sina dotterbarn några hundra kronor, så skulle väl familjen alldeles dukat under.

— Nu kommer bror med gran'! — ropade lifligt tvänne små barn, hvilka länge förgäfves mot rutan stirrat efter den så väntade.

De sprungo mot modern, som vid spisen var sysselsatt med anrättandet af den enkla måltid, hon lyckats anskaffa för julqvällen; de slogo upp alla dörrar och ilade utför trappan, för att möta bror, som kom med granen.

Snart stod julträdet midt på golfvet i det lilla rummet och Karl Axel, moderns »ögonsten», då han var den ende pojken, rigtigt njöt af de små syskonens glädje. Sjelf var han så stolt öfver sitt lyckade köp, att han glömde såväl sitt eget blåfrusna utseende som moderns oroliga fråga, »hvarför han varit borta så länge?»

Inte syntes granen just så ståtlig på sin rankiga träfot, med afbruten topp och stubbiga grenar, men det var ändå en julgran, och i den skulle det brinna kulörta ljus och hänga guld- och silfverstjernor af papper.

— Se här, mor! — sa' pysen, plockande upp ur fickan både vaxljus, glitterpapper och pepparkaksgubbar. — Allt det här ska' vi hänga i granen, mamma! Ack, hvad vi ska' ha roligt! Jag har förtjent till alltsammans på att bära bort julgranar. Vet, mamma, jag fick femtio öre af frun, som bor i stora huset midt imot, två trappor upp. Och så bjöd hon mig på choklad, jag fick tre skifvor mandelbröd, så att jag blef nära på mätt!

Modern log åt sina barns fröjd, men det var ett leende i tårar. Hon tänkte på allt annat, som saknades i hemmet, för att julqvällen skulle kunna något så när bli hvad den varit för hennes små älsklingar. Hennes Karl Axel var ju fylda tolf år och för honom borde det vara smärtsammast, som hade så många minnen af det förra hemmet med sitt öfverflöd; de andra voro ännu så små och kunde säkert ej göra jemförelser, trodde hon.

Pojken var imellertid en rask gosse, som fått ett gladt lynne och godt hufvud, och som också skulle bli »byggmästare», — sade han, — »och bygga både hofstall och operahus, ja, till och med ett nytt slott åt kungen, om det kniper!»

Snart stod granen i festskrud och afprofningen af ljusens lyskraft skulle också ske, ehuru med största spar-

samhet; de skulle ju räcka till både för julaftonen och — många andra qvällar.

Från köket kallade moderns röst på Karl Axel. Han måste ta på sig rocken, för att springa öfver gatan till »magasinet» och köpa en liter »aftonmjölk»; på julaftonen kunde man väl kosta på sig ett sådant rummel, för att för en gång slippa från den der skummade blåhvita vattenblandningen.

Med iltågsfart var pojken snart ned för trapporna.

— Hej! — sade han och skakade på sitt bara hufvud, kring hvilket snöflingorna i hoptal dansade; och så sträckte han sin mjölkflaska mot luften. — Vore det här silfverkronor i stället för snö, så skulle han snart få flaskan full, då skulle han köpa åt mamma en ny klädning till julklapp och åt små systrarna nya kängor, ja, och väderhufvor med!

Och i de funderingarna lemna vi honom för en stund på gatan.

I huset midt imot, två trappor upp, bodde enkefru doktorinnan Lager med sina barn, två döttrar och en son, bokhållare i en af våra större bankaffärer, der han hade utsigt att vinna god framtid.

Det var en fin våning, doktorinnan bebodde. I den högpanelade matsalen med det i rutor inlagda parkettgolfvet strålade metallkronan med sina brokiga, spiralformiga vaxljus; på den mörkbonade ekbuffeten stodo, bland en mängd blänkande bordssilfver, tvänne tunga bronsarmstakar, hvilkas ljus ännu ej blifvit tända. I salens midt var bordet i det närmaste dukadt: de friskaste liljekonvaljer och hyacinther doftade vid hvarje kuvert

och gnistrande, slipade kristallglas voro ordnade för rödvin, champagne och madera.

Allt tydde på, att det var i ett rikt hus.

Från salongen hördes glada flickröster samt tonerna af en sprittande Strauservals.

Af kammarjungfrun inrullades från serveringsrummet en julgran, rikligt klädd med flaggor, ljus, glasperlor, fantasifigurer, kinesiska lyktor, frukter och konfektyrer; det hela rörde sig kring en förnicklad fotställning, inneslutande ett klingande spelverk.

De unga damerna visade sina strålande ansigten i dörröppningen. Granen var charmant, tyckte de, men någon vidare öfverraskning åstadkom den ej.

Enkefru doktorinnan Lager syntes mycket orolig. Gökuret visade redan på åtta; ännu var hennes son, Edvard, icke hemkommen och likvisst var det ju helgdagsqväll — julafton. — Han kunde väl icke ha glömt detta? — suckade det oroliga modershjertat, sig likt så innanför sidenroben som bomullskoftan.

— Han borde ha anat den öfverraskning, jag ämnar honom, — räsonerade hon för sig sjelf och tryckte sin heta panna mot den dimhöljda, kyliga spegelrutan, för att om möjligt i fjerran se honom komma på gatan. — Han vet att vi bjudit hit Ester i afton. . . . Det må väl inte ha händt min stackars gosse någon olycka.

Ändtligen klingade tamburklockan.

Doktorinnan ilade sjelf att öppna dörren, och der stod ju hennes Edvard, hennes rara gosse, som gjort henne för en stund så bekymrad.

Tusen voro väl hennes frågor om hans dröjsmål, medan hon drog af honom öfverrocken, hängde upp hans hatt samt sökte med sin egen lifsvärme tina upp hans något kylda fingrar, men hon fick ej annat svar än ett

dystert: — Mamma, det har händt mig ett missöde, jag har förlorat min plånbok.

— Ingenting annat, — tröstade hon, — du hade väl ej så mycket pengar i den, gissar jag?

— Åh, nej! Mamma kan väl tänka det, när man är på hemvägen en julafton. Jag tror, att jag hade der knapt fyrti', femti' kronor.

— Nå, Gud ske lof! Den förlusten kunna vi nog bära. Kom nu in och se glad ut! Vet du någorlunda platsen, der du tappade den?

— Jag tror, utanför porten här för en timma se'n. Jag kom hemåkande i en droska. Som jag hade stigit ur, skulle jag naturligtvis betala åkaren, men fann ej min plånbok. Jag undersökte droskan, men förgäfves. Jag trodde då, att jag lagt den qvar i en butik, hvarför jag sade till kusken, att genast vända och köra tillbaka. Men den fans inte der; den var borta. Jag påminner mig sedan, att jag känt den i min ficka, då jag satt i droskan, hvarför jag säkerligen tappat den utanför porten.

— Nå, har du sökt der?

— Naturligtvis, fast fåfängt. Det öser ju ned så mycket snö, att man knappast kommer fram, så den blir nog väl öfverhöljd, och det vore också det bästa, — sade han så irriretadt. — God natt, mamma, jag har ingen lust att deltaga i ert nöje. Jag går och lägger mig.

— Du döljer något för mig, Edvard, — sporde modern forskande. — Den penningförlust, du gjort, är en bagatell. Din plånbok måste ha innehållit något mera vigtigt. Du måste tala om för mig sanningen, hvad som oroar dig, gör dig så ledsen, — och under smekningar och ömma namn fick hon sin egen gosse med sig in för sig sjelf i sängkammaren.

Hvad var nu julaftonen i det rika hemmet?

Edvard berättade för sin mor, att utom pengarna, några visitkort och anteckningar, plånboken innehållit ett papper, hvarpå han försökt teckna bankchefens namn och det i flera repriser, inte för att på något sätt använda sin konst, utan endast för att öfvertyga sig sjelf om den förmåga, han verkligen egde, att kunna efterapa andras namnteckningar.

Det var detta pappers tillvaro i den förlorade sedelboken, som gjorde honom så förtviflad. Han kunde ej förklara, hvarför han icke förstört detta papper. Om plånboken hittades af någon, ärlig nog, att lemna den tillbaka, så vänder han sig naturligtvis genast till bankdirektören, hvars namn fans på papperet, och — skandalen vore ju färdig. Edvard Lager stämplad som en förfalskare!

*

*

När Karl Axel kom tillbaka med »aftonmjölken», höll han i handen jemte flaskan äfven en plånbok, den han varsamt och mystiskt sköt i sin mors hand.

— Mamma, — hviskade han, — jag hittade den här i snön på gatan. Tag den, mamma, den innehåller mycket pengar! Det är säkert jultomten, som kommit med en ny klädning till dig, med kängor och väderhuffvor åt flickorna!

Och hans ansigte sken af glädje och tillfredsställelse.

Han tycktes ej fatta, att det var en dålig handling, som han uppmanade sin mor till, då han bad henne behålla de hittade pengarna. Men modern förklarade honom, »att det vore både orätt och straffvärdt att ej

återställa hittegods; man kunde ju ej veta, om inte en fattig tjenare t. ex. hade förlorat det».

Fru Göransson räknade pengarna, summan blef sextio kronor; hon synade visitkorten, men de lemnade ingen upplysning, de buro nästan alla olika namn; men nej, der funnos verkligen tre med samma namn: Edvard Lager.

Detta var antagligen egaren. Men hvar finna honom?

Ännu ett papper, som hon ej förut observerat, låg i plånboken. Det innehöll flera skrifna namnteckningar, särskildt en många gånger upprepad: »Semmy Nathansson».

Detta namn kände hon till, namnet på en bankdirektör, med hvilken hennes man haft mycket affärer. Det var ju klart, att hon nu kunde få reda på egaren.

Karl Axel hade äfven undersökt fyndet; han fann bland visitkorten tre, som genast ledde honom på spåret, de med »Edvard Lager», och ett med »Enkefru doktorinnan Lager». Det var ju den snälla frun i stora stenhuset midt imot, två trappor upp, hon som gifvit honom femtio öre och bjudit honom på choklad. Han hade läst tydligt på namnplåten utanpå hennes dörr: »Enkefru doktorinnan Lager.»

Det var ju utanför hennes port, som han på trottoaren i snön trampat på något ovanligt, och när han tog upp det, var det ju den fina, mjuka plånboken med de många sedlarna.

Lika ifrig var han nu att återställa hittegodset, som han nyss var att behålla det. Han ville genast springa öfver till den »snälla doktorinnan», men hans mor åtog sig detta och lofvade vara snart tillbaka.

Inom några ögonblick stod fru Göransson i doktorinnans varma och ljusa tambur med sin sons fynd i handen. Det dröjde ej många minuter, förrän alla förkla-

ringar voro gjorda och plånboken återstäld till den unge mannen, hvars glädje häröfver var påtaglig.

Hela familjen omringade fru Göransson och tackade henne på det hjertligaste för den julfrid, hon åter fört till det nyss dystra hemmet. Hon fick icke lemna dem, innan hon lofvat återkomma samma qväll, åtföljd af Karl Axel och hans systrar, för att tillsammans med dem alla fira en rigtigt glad jul.

Så blef det också.

När fru Göransson senare på natten återvände till sitt enkla hem med sina förtjusta barn, lastade med alla möjliga julklappar, hade hon ännu ett paket att öppna, särskildt stäldt till Karl Axel — och detta innehöll den förut hittade plånboken, jemte hela dess kontanta innehåll.

— Det är Guds försyn, som vakar öfver oss, — sade hon till barnen, hvilka, öfverlyckliga, den natten aldrig ville somna.

— Nej, när man gör, hvad samvetet säger är rätt, — med de orden vände hon sig särskildt till Karl Axel, — då känner man sig alltid nöjd . . . och det är derför, — slutade hon, — som vi nu alla fått en så glad jul.

Prutmån, som förslår.

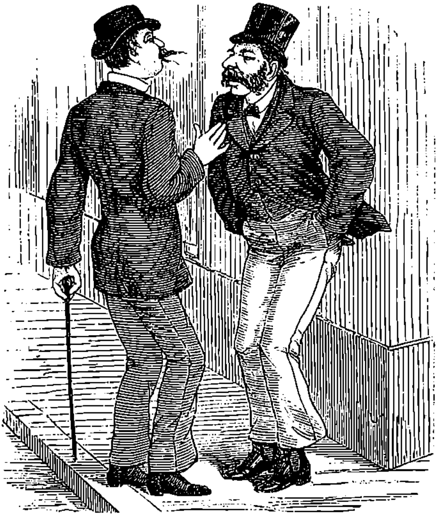

— Jag har varit hos min rika farbror i dag och viggat till en ytterrock.

— Nå, lyckades det?

— Nej, jag måste pruta ner mina pretentioner till — »en knapp i västen».

Ett möte.

I Kungsträdgården långsamt fram ses skrida
majoren med sin unga, vackra fru.
Hon är för god för honom, säger du,
ty ej för falken passar dufvan blida.

Hon går dock nöjd och glad invid hans sida,
och han är sjelfva älskvärdheten ju;
spar då din dumma önskan, men — hvad nu!
Se, hvitt och rödt om herraväldet strida

på hennes anlet, lilla handen knytes
och ögats lugn i mörka lågor bytes!
Du kloke, kan du tolka denna syn? —

»Nog kan jag det. Hon mött en annan qvinna,
som hon vet vara mannens älskarinna,
och derför rynkas hennes ögonbryn.»

W. Y.

Äkta sällhet.

— Om du gäspat så der, när du var fästman i verlden, så hade jag bestämdt gifvit dig korgen.

— Herre Gud, hvad jag var dum som fästman!

Turgenjew som nihilist.

Den ryske skriftställaren Iwan Turgenjew hade en gång ännu några kapitel att fullborda på en af sina romaner, och de talrika besöken af vänner och bekanta i Baden-Baden, der han uppehöll sig, gjorde det nästan omöjligt för honom att arbeta. Men förläggaren och hans egen alstringslust ansatte honom, och så fattade han plötsligt sitt beslut, reste bort och gjorde halt i en verldsförgäten vrå, den lilla staden L.

Dit kom på senhösten ingen främling, åtminstone icke under den regntid, som just då herskade.

Då Turgenjew för det mesta började att skrifva först mot aftonen, promenerade han om dagen omkring genom de våta gatorna, och stod stundom i timtal vid fönstret och grubblade. Derigenom blef han för de nyfikna småstadsborna en fullständig gåta, en hemlighetsfull uppenbarelse, en misstänkt individ.

Men han var fint klädd och hade en full börs, och man vågade derför icke närmare efterforska, hvem han var. Dessutom uteslöt hans trumpna, melankoliska väsen hvarje förtrolighet, ehuru värden höll på att förgås af nyfikenhet .öfver att veta, hvem och hvad hans hemlighetsfulla gäst var.

I boken stod blott: »Iwan från Ryssland» — min Gud, att detta endast var ett fingeradt namn, kunde icke vara tvifvelaktigt för någon.

Ett par, tre dagar förgingo sålunda; Turgenjew ville icke förstå några anspelningar, han drog sig tidigt tillbaka till sitt rum och skref — dessa dagar tycktes han till det yttre tillbringa alldeles utttråkad, under det att hans inre var ifrigt sysselsatt.

På femte dagen var ändtligen de goda menniskornas tålamod förbi. Då Turgenjew satte sig till middagsbordet, träffade han flera af ortens honoratiores, hvilka fast föresatt sig att utforska, hvem denne misstänkte vore och hvarför han uppehöll sig der.

— Dåligt väder i dag, — anmärkte en.

Turgenjew nickade och började förtära sin soppa.

— Behagar vår stad er? — frågade en annan.

Han nickade åter.

— Tillåt mig fråga, om ni har affärer här?

En nekande rörelse på hufvudet.

— Då är ni här för ert nöjes skull?

— Ännu mindre.

En lång paus, derpå åter en fråga:

— Tänker ni stanna här länge?

Turgenjew såg på sitt ur.

— I tre dagar, nio timmar och sjutton minuter, — suckade han elegiskt.

— Vet ni det så noga?

— Ja visst! — smålog han melankoliskt.

— Få vi fråga hur det kommer sig?

Turgenjew for med handen genom sitt vackra hvita hår och stirrade framför sig. Plötsligen for han upp:

— Ni ha säkert hört talas om de ryska nihilisterna?

Allmän förskräckelse; den djerfvaste sade: »ja».

— Nå, jag är nihilist. Jag blef upptäckt vid en sammansvärjning och tagen i förvar. Ni vet, huru grymt man i Ryssland bestraffar nihilisterna. Mig gick det icke bättre än de andra. Jag blef ställd inför rätta,, och domen var gräslig, gräslig . . .

— Vidare, vidare!

— Jag blef dömd att hela mitt lif försmäkta i Sibiriens bergverk, eller också — att i åtta dagar gå i landsflykt hit till L. . . .

Han stannade, intet andetag kunde höras; den mest spända förväntan lästes på allas ansigten.

— . . . Och tyvärr var jag en sådan narr, att jag valde det senare, — slöt Turgenjew och tog melankoliskt för sig af kalfsteken.

Några vidare frågor ställdes icke till honom.

Ar. Ad.

Fruntimmers-logik.

—Ä' det verkligen möjligt, att du inte tycker om din fästman?

— Rigtigt! Ty tyckte jag om honom som fästman, så skulle jag inte vilja ändra honom till äkta man.

Pettersson för diet.

Epitafium.

Till varning och väckelse.

Hans vänner hade sedan några dagar iakttagit en besynnerlig förändring. Man hviskade om, att han blott inmundigat *tre* toddar sista qvällen på stadskällaren, och gatsopar Andersons snedbente August hade sett honom *springa* på landsvägen strax utanför staden. Ja, rådman Nils Anton Pettersson var blifven en helt annan menniska, derom var man ense. Men orsaken! Orsaken, jo, den funno ett par af hans vänner samtidigt med de senaste numren af »Helsovännen» och »Meddelanden för helso- och sjukvård», hvilka skrifter de till sin fasa upptäckte på rådmannens skrifbord. Gamle Strutberg, den glade själen, kunde vid den upptäckten icke tillbakahålla några för sagde tidskrifter mindre smickrande omdömen, men afbröts med ens af hr Petterssons dundrande: »helsan är ändock vårt bästa goda», hvilket till den grad förkrossade den oppositionslystne kryddkrämaren, att han teg hela fem minuter. Men längre kunde han ej hålla sig. Ilskan måste ha luft och fick det också. Sedan den da'n talade rådmannen ej ett ord till Strutberg.

Och ryktet flög ut öfver hela den lilla staden. Det talade om rådman Pettersson, om hans flåsande fotpromenader utåt landsvägen, om vilda arm- och benrörelser, sedda genom fönsterrutor af förfärade stadsbor, om storartade grönsaksuppköp, om gräl med rödhårig hushållerska, om fingerdragning med Spikmans smedgesäll. Och ett ord hviskades fram bland sqvallrande kaffesystrar, pratande kroggäster och kurtiserande bodlejon. Det var ett nytt ord, ohördt i den lilla stadshålan — man slog upp det hos Bokberg i hans »Ekbohrn» — ett skräckinjagande ord: *diet.*

Men i enslig kammare satt vid klart strålande fotogénlampa rådmannen Nils Anton Pettersson och studerade »Verksamme mäns lefnadssätt och helsotillstånd». Han hade funnit en treflig bit om en engelsk läkare och var just i färd med att för andra gången genomläsa den. Mekaniskt sträckte han ut handen efter sin gamla sjöskumspipa för att höja njutningen, men tycktes erinra sig något, och med ett sorgset »gift, gamle Pettersson» drog han tillbaka de utspärrade fingrarna. Han lutade sig åter öfver boken och läste följande: »jag är född och uppfödd i Lancashire, jag studerade och tog min examen i Edinburgh». — »Ja», suckade hr Pettersson, »jag är visserligen född i Trosa, och någon examen har jag aldrig tagit, men af hans råd kan jag väl begagna mig ändå.» — »Jag är fem fot, nio tum lång och väger omkring sju pund.» — »Jag är bara fem fot, tre tum lång,» mumlade rådmannen, »men så väger jag också åtta pund och sju skålpund.» — »Mitt ansigte är fylligt och mina kinder blomstrande.» — »Samma med mig, samma med mig,» grymtade rådmannen och strök med välbehag sina »fylliga» och »blomstrande»» kinder. — »Mitt sinne är ständigt glädtigt, och

jag eger mer energi än två, tre andra menniskor tillhopa: skälet härtill är, att jag icke, såsom de flesta göra, låter ett öfvermått af föda (rådmannen ryckte lätt till vid dessa ord), starka drycker (ny ryck), tobak (vemodig blinkning), te, kaffe m. m. beröfva min kropp den nödvändiga verksamhetsgraden.» — »Bra sagdt och mycket rätt», mumlade Pettersson.

Men vi vilja icke längre åhöra den gode rådmannens läsning och kommentarier. Nog af, då han lade sig, hade han fattat ett stort beslut: att taga den engelske läkaren till sitt föredöme. Han skulle ej vidare äta kött, nej för ingen del, ej dricka en enda toddy på källaren (hr P. ryste, då han tänkte på, hur han i snart fyrtio års tid druckit ett sådant förfärligt *gift*), ej röka tobak, kort sagdt, lägga bort alla dessa förderfliga vanor och fortfara med sin grönsaksdiet. Men det var mycket annat den der engelske läkaren gjorde, och som derför äfven han, rådmannen, måste göra. Han skulle stiga upp klockan sju på morgonen, och vid uppstigandet skulle han ej på vanligt ohelsosamt sätt sticka sina feta ben ur sängen, nej, han skulle »kasta både täcke och lakan öfver nedre sängkanten för att låta den friska luften borttaga all utdunstning». Tänk, att han aldrig gjort det och ändå kunnat lefva i nära sjuttio år! Nu, när han lärt sig bättre, borde han bli gammal som Metusalem. Men han skulle göra mycket mer! Han skulle skaffa sig en våg och väga sina måltider. Det var fiffigt tänkt! Och måltiderna skulle vara lika sammansatta som den engelske läkarens. Bröd, choklad, frukt, ingenting annat. (Herr Pettersson beslöt att rifva sönder sitt testamente följande dag.) Men *ännu* mer måste han göra, och vid den punkten var det icke utan att herr Pettersson häpnade. »Han skulle företaga sina aftonpro-

menader utan hatt», det gjorde läkaren, ergo . . . — Skulle det gå an för mig, mig, rådman Pettersson? Jo, det måste så vara, stadsbrackorna, de okunniga själarna, finge säga, hvad de ville!

Och så slumrade herr rådmannen in, med hjernan full af idéer, storslagna idéer, helsosamma idéer.

Dagar och veckor gingo. På källaren sutto en qväll bröderna Spikman och Strutberg och talade politik. Då trädde plötsligt gamle Bokberg in. Han såg vemodig ut, en tår dallrade bland snuset vid ena näsborren, och rösten skälfde, då han högtidligt omtalade, att broder Pettersson, rådmannen, nyss »gått till sina fäder». Det blef med ens så skumt för Strutbergs ögon, och allt hvad han kunde säga inskränkte sig till ett snyftande: »sade jag inte det åt honom.» Men efter några minuter hemtade han sig, reqvirerade in tre toddar och höll ett lysande minnestal öfver brodern, den vänfaste, fastän kanske på senare tiden konstige, Pettersson. Och då han vid tretiden på morgonen kryssade hem, hördes han mumla några djupsinniga ord, ord, som dock ej förstodos af de få förbigående. Det var blott dessa fem: »och *detta* kallade han *gift!*»

Leo.

»Dagen efter».

— Sofi! Jag vill inte ha någon frukost i dag.

— Pannan med biffen står redan på elden.

— Åh, herre Gud! Det vore bättre att ni gaf mej ett fång is, att lägga på pannan.

Bref på rim

från prosten i Gudhems socken till en sqvadronschef vid f. d. Vestgöta kavalleri.

(Ur Nisses gamla papper.)

Man vågar eders nåde be,
att alla edra ryttare
må blifva dugtigt bannade
för deras stygga svärjande
och ideliga supande.
Jag har, som deras lärare,
ur Salomos predikare
och andra språk ur skrifterne,
som innehålla ack och ve
för alla fulla syndare,
förkunnat dem fördömelse.
Men de i tysthet åt mig le
och gifva satan presterne;
men bli de dugtigt pryglade
med mjuka hasselkäpparne
uppå de gula byxorne,
så blifva de förbättrade —
jag bättre medel ej kan se.

Nog bära officerarne
på gyllne epåletterne
det svenska vapnet, kronor tre;
men kronor, som ä' målade
uppå de ljusblå taflorne, *
att hängas ut på knutarne,
se ut som sjelfva lågorne
uti det heta helvete;
och der de finnas häftade,
der bo de onda andarne,
som göra snart vestgötarne
långt värre, än de värfvade.
Jag ber på det ödmjukaste,
att dessa bränvinskrögarne
på pålen må bli spöade
och dertill mista taflorne.
Jag skall i allt mitt lefverne
allt intill dödsminuterne
ha äran, herr ryttmästare!
bli er ödmjuka tjenare.

---

* Krögarna, på den tiden kronobrännerierna florerade, hade öfver dörrarna på näringsställena blå taflor med tre kronor å desamma såsom ett tillkännagifvande, att de voro priviligerade krögare.

Också en syssla.

— Hvad ä' ditt herrskap för något?
— Jo, frun ä' vid teatern.
— Nå, hvad har herrn för befattning?
— Han hemtar henne om qvällarna.

Det sanna modet.

Grotesk af *F. K.*

Jag menar nu inte »la mode» mina älskvärda läsare och läsarinnor. Nej, jag menar vårt sanna, osvikliga och svenska »courage», hvilket jag alltid påstått vara af det styfvare slaget.

Bara ett litet enkelt exempel bland de millioner!

Jag känner en svensk familj med det svenska namnet Modig, och gör nu någon verkligen skäl för sitt namn, så är det den. Från den 50-åriga pappan ända till unge herr Per — snart sina »modiga» 6 månader gammal — samma osvikliga »courage».

Det var en eftermidag — om jag minnes rätt i slutet af Juli förra sommaren — varm, kanske endast något för varm. Ute på verandan satt patron Modig sjelf i egen vördig person, hennes nåd patronessan och sju stycken förhoppningsfulla ungdomar vexlande mellan 18 år och 6 månader — det var Per, som representerade minimivärdet — och så var det vidare tant Petterson, som hör till federationen och moster Anderson, blåstrumpe-literatören. Men inne i förmakssoffan satt eller rättare halfläg den äldsta dottern Ellen i en något vågad ställning och såg förtjusande ut i sin fina hvita sommarkläd-

ning och med den ljusröda törnrosen i det svarta, glänsande håret. Hon hade varit i pension i Stockholm och låg nu fördjupad i läsningen af en sådan der flickpensionsroman, som så glupskt och begärligt slukas i dylika »inrättningar» och som gömmes i byrålådans mest osynliga hörn.

Det var tyst och stilla i hela huse, så som det brukar vara de närmaste timmarna efter middagen en het och qvalmig sommardag. Endast Per tog då och då några falska, skärande toner i högsta diskant.

Plötsligt bröts den sömniga tystnaden af ett hjertslitande skri inifrån förmaket. Förskräckta rusade alla dit in. Kandidaten Broms, ungherrarna Modigs informator, som tagit sin ljufva middagslummer nere i hängmattan under den stora linden, rusade yrvaken upp, tog trapporna i två steg och kom samtidigt med de andra inrusande i förmaket. Der stod fröken Ellen i soffan med liljans hvita färg på mjuka, fylliga kinder och med kjolarna högt uppdragna öfver smäckra, välformade vador och stampade och skrek, så som väl ingen skrikit i det huset förr.

— Hvad är det? Hvad i Guds namn står på? — ropades i korus.

Då släppte hon med ena handen taget i de nystärkta, frasande kjolarna och pekade utåt golfvet i alla möjliga riktningar och skrek:

— Der, der, nej, der! Hu . . . i . . .!

Och se! Då kom der en liten, liten råtta framkilande och såg så jämmerligt förskräckt ut, der hon kilade mellan soffben och stolsfötter. Så, ett, tu, tre gjorde hon en kullerbytta, så en till, och se'n låg hon stilla på rygg och sprattlade med de små benstumparne

i vädret. Hon hade fått svindel af allt detta oväsen, stackars liten!

I soffan stod imellertid fröken Modig fortfarande och skrek och hade fattat nytt, hårdt tag i sina kjolar och i salsdörren stod federationstanten med näsduken för ansigtet och skämdes, skämdes öfver Ellens opassande ställning uppe i soffan och kandidaten Broms, han stod, skam till sägandes, bara och stormglodde på den lilla förtjusande flickan, ända tills den snälla tanten stötte honom i sidan, så att han rigtigt hoppade till.

— Otäcka karl, skäms han då inte att stå så der och titta på det le'a stycket! — sa' hon i sin hvassaste tonart.

Och kandidaten slog ned ögonen, tittade under lugg och tänkte:

— Du skulle sett Niniche på »Vasan» eller »Min Kamrat» på »Söder», din gamla harpa, så hade du väl skämts ihjäl dig, och då hade det alltid varit en gammal käring mindre!

Det var nu inte precis vackert tänkt af kandidaten, men sådan var han.

Råttan låg fortfarande på rygg och sparkade. Kalle, gymnasisten, kom med en stor knölpåk i handen och Anders, femklassingen, med patrons gamla rostiga muskedunder på axeln. Strax derpå kom patron sjelf med en brödspade i ena handen och en eldgaffel i den andra och nu skulle med förenade krafter det »gräsliga odjuret» anfallas.

Kalle skulle börja striden och med sakta smygande steg närmade han sig den »förskräckliga» lilla fredsstöraren. Djup tystnad, spänd väntan! Så föll käppen, och vips var odjuret på benen igen.

— Hu - - - i — skrek Kalle och rusade upp i soffan

till »syster», och kandidaten Broms tog ett väldigt skutt upp på närmaste stol, men han kunde tydligen inte bromsa farten, utan for midt igenom sitsen och råkade att med ena klackan krossa den förskräckliga råttan, just som hon skulle kila fram under den olycksbringande stolen.

Då svimnade fröken Ellen och patron tappade eldgaffeln i ren förskräckelse!

Så småningom försvann den så lätt förklarliga skrämseln, och patron med brödspaden, och kandidaten, som gjorde hoppet, begrepo rakt inte, huru förståndiga menniskor kunde låta skrämma sig af en liten oskyldig råtta, och federationstanten jämrade sig öfver den oblyga Ellen och tog henne afsides mellan fyra ögon, och så slutades lyckligt familjen Modigs äfventyr den eftermiddagen.

Gamle prosten F.

var innehafvare af ett af de fetaste prestgällen i Småland. Han var utrustad med ett mycket varmt hjerta, ja, så varmt, att han af pur välvilja kunde dra till med de mest besatta lögner på sjelfva predikstolen. Också voro de historier, som hade prosten F. till föremål, synnerligt talrika. Se här några.

En gång predikade han om alltings förgänglighet, och ledde så talet särskildt på qvinnofägringens korta blomstringstid. Sedan han en stund vidt och bredt ordat härom, utbrast han med en anmärkningsvärd segervisshet: för att I, mina kära åhörare, sjelfva må kunna öfvertyga eder om sanningen af mina påståenden, så betrakta min gumma, som sitter här nedan; när hon var ung, var hon så vacker, att t. o. m. jag blef betagen, men nu derimot är hon så ful — ja, ja, — slutade han med en suck, — I kunnen ju sjelfva se!» Det hade bestämdt varit pengar värdt, att få vara närvarande vid detta tillfälle.

En annan gång for han väldeliga ut imot qvinnornas fåfänga. Han uppmanade männen, att i synnerhet i detta afseende hålla sina hustrur och döttrar i tukt och Herrans förmaning. Som ett synnerligt efterföljansvärdt exempel på husfaderlig stränghet framhöll han sig sjelf. »I går

kom min hustru hem med en hatt, som kostade 12 kronor; men *det* lofvade jag, att aldrig skulle *den* komma på hennes hufvud, och i morse tog jag och kokade kaffe på den och hattasken med.» — Nog torde den goda fru prostinnan, för hvilken hela denna historia var splitter ny, haft bra svårt att hålla kontenansen, då hon nu fick höra den berättas af sin käre gubbe från predikstolen.

Då F. en dag befann sig på hemresa från en grannsocken, blef han öfverfallen af en individ, som tog honom i kragen med ett utrop, något liknande: pengar eller lifvet! Men dervid bar han sig så oskickligt och tafatt åt, att F. genast märkte, att det var en nybakare af grönaste slag, han hade att göra med. Sjelf, med ett visst eftertryck läggande vantarna på röfvaren, sporde han, huru länge denne bedrifvit det der yrket, och om det var mycket inkomstbringande m. m., hvarvid den stackarens kurage genast flög sin kos, och han förklarade, att detta var hans första försök, han hade hustru och barn hemma, som rakt höllo på att svälta ihjäl. — »Kom då med mig, så skall du få arbete hos mig, så att både du och din familj komma att reda sig!» — F. hade i sin godhjertenhet alltså tagit den obekante galgfågeln i sin tjenst. Men inom kort behagade denne rymma, medtagande en dyrbar silfverljusstake som god pris. På prostinnans häftiga förebråelser och ifriga uppmaningar, att anmäla saken för polisen, gaf F. enständigt till svar: »åh, lugna dig, kära mor! Det var ju bra, att han tog något regelt med sig, dess längre dröjer det, innan han börjar med stråtröfveriet igen.»

Olle.

Innehåll.

Sid.

Med posten. Med illustration

Bot för sot. Humoristisk novell af Jenesaisquoi ... 1

Två flinka händer. Med illustrationer. Poem af V.—ler ... 22

Ett besök vid Cestii pyramid. Romaminne af Axel Axelson. Med illustrationer ... 26

Österländsk frukt i vesterländska skålar. Poem af Schwan ... 31

Våra bröder. Med illustrationer. Af Fritz Ahlgrenson ... 34

Forskning. Poem af Esther ... 41

»*Samhällets stötter*». Med illustration ... 42

En god termometer. Studie af Olle ... 43

Jägarlif. Med illustration ... 45

Forntidens Orient. Poem af Julle Koch ... 46

Inför rätta. Med illustration ... 48

Hur jag tänkte fånga henne. Skiss af Jöns Träbock ... 49

Stolthet. Med illustration ... 51

Min Venus. Poem af Maro ... 52

I högre kretsar. Med illustration ... 53

När man tager sig en middagslur. En sannsaga af Petter ... 54

Soppan. Med illustrationer. Krumelurer af Aron ... 60

Studentupploppet i Lund 1793. En tidsbild, tecknad af Förf. till »Förbiskymtande skuggor» ... 64

I pensionen. Med illustration ... 84

Ju sämre, ju bättre. Poem af J. L. ... 85

Sid.
Helt naturligt. Med illustration 87
April-narri. Skiss af Occa 88
Fattigdomsbevis. Med illustration 93
En präktig karl. Amerikanism af Jöns Träbock 94
Slafveriets upphörande och civilisationens införande. Med illustrationer. Profscener från Brasilien 96
Till min hals. Poem af Sixtus 99
På omvägar. Med illustration 101
Hvad herr Pettersson gjorde för att förmå konkurrenten att slå vantarna i disken. Tokeri af Thord Helsing 102
I obevakade ögonblick. Med illustrationer. Humoresk af A. V—n 106
Fästmannens visa. Poem af K. Ekeblad 116
Snäsning. Med illustration 117
Glad jul. Skiss af Julius 118
Prutmån, som förslår. Med illustration 126
Ett möte. Poem af W. Y. 127
Äkta sällhet. Med illustration 128
Turgenjew som nihilist. Skiss af Ar. Ad. 129
Fruntimmerslogik. Med illustration 132
Pettersson för dict. Epitafium af Leo 133
»Dagen efter». Med illustration 137
Bref på rim 138
Också en syssla. Med illustration 140
Det sanna modet. Grotesk af F. K. 141
Gamle prosten F. Anekdoter af Olle 145

Pris: 1 krona.